

Lietuvos ir Rusijos ekspertų susitikimas

Antradienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, liepos 21 d. (Elta) — Vilniuje prasidėjo Lietuvos ir Rusijos valstybinių derybų delegacijų ekspertų susitikimas. Aptariami klausimai, susiję su Rusijos kariuomenės išvedimu iš Lietuvos teritorijos.

Ekspertų grupės buvo sudarytos po sausio pabaigoje Vilniuje įvykusio valstybinių delegacijų susitikimo, kuriame, be kita ko, sutarta pradėti išvesti Rusijos jurisdikcijai priklausiančią kariuomenę vasario mėnesį. Tačiau pirmasis nedidelis dalinys pajudėjo tik tai kovo pradžioje. Iki šiol Lietuvos teritoriją paliko ne daugiau kaip 1,5 ar 2 tūkstančiai sovietų kariškių.

Lietuvoje dislokuotos penkios svertimos kariuomenės divizijos, kuriose, Šiaurės Vakarų kariuomenės grupės štabo duomenimis, metų pradžioje buvo 35 tūkstančiai rusų kariškių. Birželio pabaigoje Lietuva pateikė Rusijai jų išvedimo grafiką. Krašto apsaugos ir Susisiekimo ministerijų ekspertai apskaičiavo, kad tai galima padaryti per keturis mėnesius.

Ekspertų susitikime, tikriausiai, nemažai laiko bus skirta Rusijos armijos buvimo Lietuvoje teisinis problemoms aptarti. Nuo liepos 1 dienos įsigaliojusi Lietuvos Respublikos valstybinės sienos ir jos apsaugos įstatymai, kurių Rusijos kariuomenės daliniai vadai nenori laikytis. Ypač dažnai pažeidžiama oro erdvė.

Taip pat bus svarstomi buvusios sovietų kariuomenės, kuri nuo šių metų pradžios yra Rusijos jurisdikcijoje, Lietuvos žmonėms ir ūkiui padarytos žalos klausimai. Preliminariniais duomenimis, ji siekia 150 milijonų dolerių.

Lietuvoje — UNDP atstovybė

Vilniuje viešintys Jungtinių Tautų vystymo programų UNDP atstovai Lietuvai — Dainas Jorgen Lissner ir Latvijai — Lynn Wallis susitiko su Aukščiausiosios Tarybos užsienio reikalų komisijos nariais.

UNDP visose Pabaltijo valstybėse ruošiasi įkurti savo įstaigas, kurios rūpinsis pagalbos teikimu mums. Kartu su Pabaltijo valstybių vyriausybėmis numatyta sudaryti bendras darbo grupes.

Planuojama sudaryti Pabaltijo fondą, kuris kaups įvairių šalių lėšas Pabaltijo kraštų vystymui.

Atlyginimas ir kainos

Statistikos departamento duomenimis, birželio mėnesį vidutinis darbo užmokestis Lietuvoje sudarė 5200 rb. Už šiuos pinigų galima įsigyti 2,2 vadnamo minimalaus vartojimo krepšelio (t.y. maisto, būtiniausių prekių bei paslaugų).

Lietuvos žmonės, kurių pajamos tesudaro oficialiai nustatytą pragyvenimo minimumą, gali nusipirkti 60% minimalaus vartojimo krepšelio prekių, o Latvijos ir Kaliningrado srities (Rusija) gyventojai — 40 procentų.

Prof. Antanui Saliui — 90

Visą gyvenimą pašventęs kalbotyrai lietuvių mokslininkas-kalbininkas prof. dr. Antanas Salys 1992 m. liepos 21 d. būtų sulaukęs 90 metų. Bet jau 20 metų apie jį rašomi tik atsiminimai, aptariami jo moksliniai darbai indoeuropiečių kalbotyroje, baltistikoje, lituanistikoje. A. Salys mirė 1972 m., palaidotas Pensilvanijos kapinėse.

Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje surengta paroda 90-osioms prof. A. Salio gimimo metinėms paminėti. Šia paroda — iš bibliotekos fondų ir atsiųstos S. Salienės gausios medžiagos nuotraukų, rankraščių ir literatūros apie jį — norima pagerbti įžymų mokslininką.

Lietuvos futbolininkai — į Chicago

Šiandien Lietuvos futbolo rinktinė išskrido į JAV. Ji dalyvaus Chicagoje liepos 24-26 d. vykstančiame tarptautiniame turnyre, kur taip pat žais Meksikos ir Lenkijos čempionai — „Guadalajara“ ir „Lech“ klubai bei JAV klubų rinktinė.

Trumpos žinios

Vilniaus komerciniame banke „Vilniaus bankas“ atlikta pirmą operaciją su kreditu kortele VISA. Klientui Howard Jarvis iš Anglijos per minutę buvo patikrinta kredito kortelė ir išmokėta pareikalauta valiutos suma.

Tarptautinė konferencija „Lietuva-išėjimai: Ryšiai ir neišnaudotos galimybės“, surengti š.m. rugpjūčio 16-23 dienomis pritarė Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos prezidentas. Konferencijos organizacinio komiteto pirmininkas — Aukščiausiosios Tarybos deputatas Stasys Kropas.

Vilniaus priemiestyje pastatyta siurblinė žymiai pagerino Vilnelės upės ekologinę situaciją: apie 75 procentus sumažinta jos tarša. Iki šiol į šį gražų upelį leidžiami netekamieji vandenys iš viso Naujosios Vilnios rajono (apie 30 tūkstančių gyventojų) dabar patenka į bendrą miesto kanalizacijos sistemą. Beliko dar sutvarkyti kai kuriuos dalykus, ir Vilnelės vanduo bus toks švarus, kad jame, gamtosaugininkų žodžiais, galės neršti laišios. O jų čia esama.

Šiaulių miesto Gytarių mikrorajone sustabdytos statybos. Čia archeologai atkasė akmenis ir dvi geležies amžiaus gyvenvietes. Tai gana retas atvejis Lietuvoje, kai toje pačioje vietoje randa keli kultūriniai sluoksniai.

Vytautas Landsbergis lankėsi Kačerginėje, kur „Nemuno žiede“ pirmą kartą įvyko Europos truck-trial čempionato antrasis etapas. Sunkinių automobilių vairuotojų komandos iš Austrijos, Lietuvos, Prancūzijos, Vokietijos ir kitų šalių čia rungtyniavo kličiuojuo ruožuose.

Tarptautinis seminaras-mokykla politologams „Lietuva kelyje iš totalitarizmo į demokratiją“ surengtas Vilniaus universitete.

Amerikos pašto administracijos, Tarptautinio vystymo programos bei Pasaulinio pašto sąjungos atstovai lankėsi Lietuvoje. (L.K.)

Naujasis Jugoslavijos Ministras pirmininkas Milan Panić (centre) atvykęs į Sarajevo, Bosnija-Hercegovinoje, pripažįsta, kad jo susitikimas sekmadienį su Bosnijos prezidentu Alija Izetbegović mažai padėjo taikai pasiekti. Dešinėje stovi Maj. gen. Lewis McKenzie, Jungtinių Tautų pajėgų vadas.

Rusijos parlamento provokacijos Estijai

Maskva, liepos 17 d. — Rusijos parlamentas šiandien priėmė rezoliuciją, kurioje Estijai grasinama ekonominėmis sankcijomis dėl jų pažeidimų žmogaus teisių. Neminėdami jokių žmogaus teisių pažeidimų pavyzdžių, Rusijos parlamentariai šioje rezoliucijoje reikalavo, kad valdžia apsvaistytų ekonominių sankcijų taikymą Estijai, jei žmogaus teisių pažeidimai nesiliaus.

Rezoliucijoje taip pat kreipiamasi į Jungtines Tautas šį reikalą iškelti Generalinėje asamblėjos sesijoje. Be to, rezoliucija pavedė parlamentiniam komitetui iki rugsėjo 20 d. surašyti priedinę rezoliuciją, suspenduojančią 1991 m. sausio mėnesį pasirašytą Estijos-Rusijos tarpvalstybinę sutartį. Rugsėjo 20 d. data parinkta apskaičiuoti, nes tą dieną vyks naujo Estijos parlamento rinkimai.

Liepos 17 d. Rusijos Aukščiausiosios Taryba priėmė pareiškimą „Apie žmogaus teises Pabaltijo valstybėse“. Pareiškime parlamentas „ryžtingai atmeta Pabaltijo valstybių įstatuose pastraipias, kuriose diskriminacija tautybės pagrindu yra padaroma norma ir kurie padidina ir veda į kylančią socialinę ir politinę įtampą ir kurie neigiamai veikia regiono stabilumą“.

Vėliau tą pačią dieną paskelbtame pareiškime Estijos vyriausybė atmetė Rusijos tariamus žmogaus teisių pažeidimus. Pareiškime Estijos pilietybės įstatymas yra pavadinamas vienas liberaliausių visoje Europoje ir primenama, kad Estija nėra vienam asmeniui nėra saulvališki sulaikymai pilietybės ir iš to plaukiančių politinių teisių, o priešingai, yra įvedusi lengvas sąlygas pilietybei gauti.

Pareiškime toliau pažymima, kad Estija laiko Rusijos tebesitęsiantį karinį ir politinį spaudimą „tiesioginiu bandymu sugadinti ryšius tarp abiejų valstybių prieš pat pradžią derybų (dėl dalinių išvedimo) ir pasiėmimu jėgos pozicijos“ tose derybose.

Prie parlamento veiksmų prieš Estiją liepos 17 d. prisijungė ir Rusijos Užsienio ministerija, pareiškdamą protestus prieš Estijos tariamą pasikėsinimą į Rusijos žemes. Kaip rašoma Rusijos Užsienio ministro Vitalio Čurkino į Estijos Užsienio ministeriją atsiųstame rašte, Estijos naujoji konstitucija prieštaraujanti tarptautinių įstatymų pagrindiniams principams. Prie savo rašto Čurkinas pridėjo ir Rusijos parlamento pravesat rezoliucijas, pridėdamas, kad būtina „išvengti pavojingų situacijų prie kurių gali būti tebesitęsiantys rusų ir rusiškai kalbančiųjų mažumos diskriminacija“.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Europos Bendrija pareiškė, kad priešinsis Jugoslavijos narystei tarptautinėse organizacijose.

— Iš Zagreb, Kroatijos Jungtinių Tautų pašalpos skrydžiai į Sarajevo buvo sustabdyti pirmadienį, nes aplink aerouostų vyksta per daug šaudymosi.

— Neformaliame pašnekesy su žurnalistas Lany pilyje prie Prahos Havelis tvirtina, kad jo nelūžina laukiamasis Čekijos ir Slovakijos išsiskyrimas po 74 metų bendro gyvenimo. „Aš to nelaikau savo asmeniškumu nepasisekimu. Kaip individas, nebūčiau galėjęs išgelbėti šios padėties“. Šio mėnesio pradžioje Čekoslovakijos federalinis parlamentas, kuriame daugumą turi Slovakijos delegatai, užbloko jo perrinkimą.

„Kaip piliečiui, tikėjusiam Federacija, bet tikinčiam, kad jai lemta sunykti — man gaila“, — kalbėjo Havel, — „bet aš nemanau, kad joks individas nebūtų galėjęs sustabdyti to, kas yra istoriškai būtina“. Del Havelio atsistatydinimo kraštus neteko savo geriausiai žinomo kalbėtojo, bet pasikalbėjus Havelis neatmetė galimybės, kad galėtų būti Čekijos prezidentu, jei po atsiskyrimo būtų sukurtas toks postas.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Premjero Panič kichotiškos pastangos Sarajevo mieste

Kvietė tremtinius sugrįžti namo

Sarajevo, Bosnija-Hercegovina, liepos 20 d. — Jugoslavijos naujasis premjeras Milan Panič sekmadienį atskrido į Sarajevo parodyti, kad remia ką tik paskelbtas paliaubas. Nors savo kalboje pradėdamas eiti premjero pareigas Panič žadėjo sustabdyti šaudymąsi, jo veiksmai sekmadienį atskridus į Sarajevo tik padidino, nesumažino abejones, ar jis sugebės savo pažadą išlaikyti.

Po dvi su puse valandų trukusio pasikalbėjimo su Bosnijos prezidentu Alija Izetbegović Jungtinių Tautų būstinėje Sarajevo mieste, jis kone paskelbė karo pabaigą, bet kaip jis tai padarė, sukėlė daug neaiškumų, rašo *New York Times* reporteris John F. Burns.

Isakė ginklus išvežti

Jis reporteriams pasakė, kad visi „sunkaus pobūdžio ginklai“, serbų naudojami Gorazdes miesto apsupty, bus tučtuojau išvežami į Jugoslaviją ir tai, žinoma, užbaigtų 70 mylių į rytus nuo Sarajevo esančio miesto apsupty, bet panašūs pažadai, padaryti pasirašant visas iki

— Londone visų trijų Balkanuose kovojančių grupių penktadienį pasirašyta paliaubų sutartis neturėjo jokio poveikio ir visą savaitgalį tebesitęsiantį šaudymąsi visoje Bosnijoje ir Hercegovinoje.

— Jungtinių Tautų Saugumo Taryba nutarė dar atidėti tolimesni veiksmai po to, kai sekmadienį prasidėjusios paliaubos po dvejų valandų vėl buvo sulaužytos. Tuo neveiklumu nusivylę Bosnijos užsienio ministras, rašing ST imtis griežtesnės veiklos.

— Greitas AIDS plėtimasis moterų tarpe, ypač neturtinčiausiuose regionuose pasaulioje, yra dominuojanti tema Amsterdame vykstančioje Tarptautinėje konferencijoje apie AIDS.

šiol pasirašytas paliaubas, visuomet praity buvo apeinami, tiek musulmonų vadovaujamos Bosnijos dalinių, tiek ir Jugoslavijos žinioje esančių serbų dalinių, kurie vis paslėpė sau pasilikdavo kai kuriuos ginklus, artileriją tolimesniam puldinėjimui.

Kvietė tremtinius sugrįžti

Mažiausiai įtikimi buvo Panič raginimai, kad „visi tremtiniai sugrįžtų į namus, pradėtų dažyti savo namus ir užmirštų savo kaimynų padarytas niekšybes, nes jie jau ilgą laiką buvo gyvenę kartu“. Jei tai įvyktų, apie milijonas žmonių turėtų vėl pajudėti grįžti, jų tarpe šimtai tūkstančių musulmonų, kurių namai buvo išvogti ir kuriuose jau apgyvendinti serbai okupantai.

Kai reporteriai jo paklausė, kaip jis užtikrins, kad serbai leis tremtinius sugrįžti, Panič pasakė, jog jis pasikalbės su gen. Ratko Mladič, vadovaujančiu serbų kovotojams: „Aš jam duosiu savo įsakymą ir jei jis nepaklausys, tepadeda jam Dievas!“

Kokia jo galia?

Bet ir Serbijos sostinėje Begrade buvo didelių abejonių, ar ministras pirmininkas Panič galės paveikti Serbijos prezidentą Slobodan Milošević, kuris yra laikomas kautynių pagrindiniu kurstytoju. Kai kurie serbų reporteriai mano, kad galbūt Milošević naudojasi Panič'u nuraminti tarptautinį spaudimą Serbijai, o gal Panič yra ir būrimosi taškas augančiai opozicijai prieš Milošević. Kiti spėlioja, koks yra ryšys tarp Serbijos valdžios ir Panič, kuris yra plačiai investavęs Serbijoje.

Užklaustas, kokią jis turi galią kontroliuoti įvykius, Panič atsakė: „Kokią turiu galią? Aš jums pasakysiu — taika, kurios nori daugumas musulmonų, kroatų ir serbų“. Jis pasakė, kad jo įtaką parodys kareivių veiksmas, kai jis pakviš visus kareivius, kurie priešinosi konflikto tęsimui, užsirišti baltus raiščius ant rankovių, kokį ir jis pats dėvėjo, čia atvykęs. „Gatvėse tokių bus daug. Bus labai mažai chuliganų, norinčių žudyti“, — jis pranašavo.

Lyg ženklas jo pastangų trupumo buvo jo pašnekesio pabaigoje sprogę 29 patrankų šūviai apie 250 metrų nuo Jungtinių Tautų būstinės, kur jis šnekėjosi su reporteriais ir kur už 20 minučių turėjo prasidėti paliaubos.

KALENDORIUS

Liepos 22 d.: Šv. Marija Magdalena, Platonas, Dalius, Aukšė.

Liepos 23 d.: Šv. Brigita, Apolinaras, Tarvilas, Gelminė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:34, leidžiasi 8:19. Temperatūra dieną 76 F (24 C), naktį 65 F (18 C), debesuota, galimybė lietaus.

Vaclav Havel mojuoja iš Prahos pilies lango po savo atsistatydinimo, nes jis nori duoti valią istorinei srovei, traukiančiai kraštą suskilti į dvi valstybes.

SKAUTYBĖS Mikolas

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KŲ RAMOVĖ

Redaguoja J.V.S. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

STOVYKLOS

CHICAGOS SKAUTŲ TĖVŲ DĖMESIUI

Ši šeštadienį Rako stovyklavietėje, Michigane, baigsis Chicago ir apylinkių skautų ir skautėlių stovykla. Stovyklautojai privalo išvykti iš stovyklos šeštadienį, liepos 25 d. Autobusas su stovyklautojais išvyks vidurdienyje, maždaug 12 val. (Chicago laiku). Autobusai prie Jaunimo centro atvyks tarp 4-5 val. p.p. Tėvai prašomi laiku atvykti sutikti grįžtančius.

Grįžtantieji savo priemonėmis, taip pat turi aplėsti stovyklavietę šeštadienį apie vidurdienį. Tėvai prašomi laiku atvykti pasiimti stovyklautojus ir jų bagažą. Stovyklai pasibaigus, vaikai negali likti stovyklavietėje. Ten pasilikę vadovai turės ganėtinai darbo paruošdami stovyklavietės uždarymą ir nevalės imtis atsakomybės saugoti vaikus. Tad visi būkime punktualūs.

KANADIEČIAI RUOŠIASI STOVYKLAUTI

Kanados skautų ir skautėlių stovykla „Romuvos“ stovyklavietėje (1-15 Toronto) vyks rugpjūčio 1-21 dienomis. Numatoma įdomi ir darbinga programa. Nors skautas visuomet pasiūošęs, nuvažiuavęs stovykloje ras įvairius didesnius ar mažesnius darbus, reikės jausiti atsakomybę; ypač tai pajus vadovai ir vadovės. Jų pareiga visus per žiemą paruošus teoretinius darbus atlikti praktiškai. Ši stovykla bus gausi dalyviais. Suvažius lietuviai skautai iš Kanados ir kai kurių JAV vietovių. Pirmą kartą dalyvaus stovyklautojai iš Montrealo su vadovu s. R. Otto. Dalguma vadovų, jų bus tėvai, o kita dalis – pilni skautiškos energijos jauni vadovai, -ės. Dar neužsiregistravusieji prašomi nedelsiant registruotis pas stovyklos registratorius D. Keršienę, 487 Windermere Ave., Toronto, Ont. Tel. 762-5521.

Rako stovykloje ps. Vytautas Januškis ir sūnus Vytautas dalinasi dienos išpūdziais. Nuotr. J. Tamulaičio

Stovykloje bus tinkamai paminėta „Romuvos“ stovyklavietės trisdešimtmečio sukaktis.

„GINTARO“ IR „AŽUOLO“ MOKYKLOS

LSS vadovų ir vadovių lavinimo „Ažuolo“ ir „Gintaro“ mokyklos šimet vyks Kanadoje, „Romuvos“ stovyklavietėje. Vadovių, u lavinimo kursai prasidės rugpjūčio 15 d. ir tęsis iki 25 dienos. Kursams vadovaus LSS Brolijos ir Seserijos vadovų, jų lavinimo skyrių vedėjų ir fil Kazys Matonis ir vs fil Gilanda Matonienė.

STOVYKLOS KITUR

Ši savaitgalį pradės stovyklauti LSS JAV Ramiojo vandenyno rajono skautai ir skautės.

Europos rajono stovykla liepos 24-rugpjūčio 1 dienomis vyks lietuvių „Sodyboje“ Anglijoje. Joje stovyklaus Anglijos ir Vokietijos lietuviai skautai ir skautės. Tikimasi svečių iš Lietuvos ir kitų kraštų. Stovyklon vyksta ir buvęs čekietis „Miško brolis“, Kuwaito karo „Desert Storm“ venteras, kapitonas Stomas Dundzila ir jo žmona Mya. Brolis Tomas Dundzila nuo š.m. pradžios gyvena Vokietijoje ir gražiai talkina Vasario 16-tos gimnazijos skautiška veiklai.

GYDŪNO FONDO TARYBOS POSĖDYJE

Akademinio Skautų sąjūdžio Gydytojų fondo tarybos susirinkimas gegužės 8 d. vyko VJF būstinėje, Chicagoje. Posėdį pradėdama VJ fondo prezidiumo pirm. fil. Leonas Maskaliūnas pasidžiaugė sėkmingai pavykusiu Fondo 40 metų sukakimui minėjimu. Minėjimas buvo kovo 29 d. buvo suruoštas Lietuvių Tautiniuose namuose, Chicagoje. Padėka buvo išreikšta minėjimo rengimo komitetui

Šv. Mišios Rako stovykloje. Mišias aukoja vs fil kun. A. Saulaitis.

Nuotr. J. Tamulaičio

Taip pat šį savaitgalį „Rambyn“ stovyklavietėje, Californijoje, stovyklauti pradeda ir Ramiojo vandenyno rajono broliai ir sesės. Bus stovyklaujama liepos 25 - rugpjūčio 8 dienomis. Stovykla yra netoli Big Bear Lake, CA.

Visiems stovyklautojams linkima smagios ir darbingos stovyklos. Taip pat prašoma pamiršti savo stovyklos džiaugsmus ir nuotykius pasidalinti su visais broliais ir sesėmis. Prašoma siųsti korespondencijas, aprašymus ir nuotraukas „Skautybės keliui“, adresuojant juos: redaktorei JVS Irenai Regienei, „DRAUGAS“, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629. Laukiami ir stovyklų laikraščeliai.

LSS JUBILIEJINĖ 1993 M. STOVYKLA

LSS Jubiliejinė 1993 metų stovykla vyks Rako stovyklavietėje, Custer, Michigan, JAV-se 1993 m. liepos 31 - rugpjūčio 14 dienomis. Lietuvoje Jubiliejinės stovyklos vieta ir data dar nežinoma.

ir fondo valdybai.

Valdybos pirm. fil. Vytautas Mikūnas pranešė apie fondo įvykdytus užmojus ir numatomus ateityje atlikti darbus. Visiems dalyviams buvo įteiktos kopijos kruopščiai paruoštos 1991 m. pinigėms apyskaitos ir 1992 metų darbo ir išlaidų sąmatos. Fondo tikslas – padėti studijuojančiam lietuviškam jaunimui, teikiant reikalingas mokslui siekti pasikolas. 1991 m. paskolomis buvo išmokėta 10,500 dol. Taip pat 1991 m. buvo sėkmingai praves tas kaledinių sveikinimų kortelių kaladinimo vajus, kelių leidinių paruošimas spaudai ir Vydyno palaikų iš Vokietijos perkėlimas ir Bitėnų kapines Lietuvoje.

Išklausyti valdybos išdinko fil. Liudo Ramanausko ir Revizijos komisijos pirm. fil. Vacio Garbonkaus pranešimai. Finansių reikalai vedami tvarkingai ir pelningai. Fil. L. Ramanauskui už jo 6 metus sąžiningai atliekamas išdinko pareigas buvo įteiktas padėkos pažymėjimas.

Kadencijai baigiantis, buvo perrinkti VJ fondo tarybos nariai: filisteriai – V. Garbonkus, J. Gimbutas, S. Miknaitis, H. Plaušnaitienė ir E. Vilkas. Tarybos prezidiumo sudaro: filisteriai – L. Maskaliūnas – pirmininkas, A. Stepaitis – pavaduotojas, H. Plaušnaitienė – sekretorė. Ilgametis valdybos pirm. fil. V. Mikūnas taipogi pasilikęs savo pareigas.

Taryba, patenkinta Vydyno fondo įvykdytais ir numatomais atlikti darbais, sveikina darbščiają valdybą, o ypač jos pirmininką fil. V. Mikūną už sąžiningai atliekamas pareigas.

Fil. Gina Mačiulienė

SKAUTIŠKOS SUSITIKTUVĖS CHICAGOJE

IV-jon Lietuvių Išeivijos Tautinių šokių šventėn iš visų kontinentų Chicago susirinkusių keliolikos tūkstančių tautiečių tarpe buvo ir nemažai lietuviškos skautijos narių. Ta proga, Aldonos Palukaitienės iniciatyva, Chicago skautininkų draugovė kvietė visus liepos 4 d. rytą nors trumpam skautiškos šeimos susitikimui Jaunimo centre.

Nors tuo pat laiku Rosemont Horizon vyko vienintelė tautinių šokių šventės repeticija, Lietuvių centre Lemonte rinkosi PLB seimo dalyviai, Jaunimo centre – Išeivijos Lietuvių Sielovados suvažiavimas ir dar kiti vieši ir privatus susibūrimai, 10 val. ryto Jaunimo centro maž. saleje susitinko daugiau negu 40 skautininkų, iš įvairių JAV vietovių.

Susirinkusius brolius ir seses sueigos iniciatorių vardu pasveikino s. A. Palukaitienė. Sveiči iš Lietuvos A. Barniškius pravedus dainą „Augo kieme klevelis“, susirinkusius prabilti buvo pakviestas LSS Tarybos pirm. vs fil. Sigitas Miknaitis.

Savo kalboje Tarybos pirmininkas pastebėjo, kad Lietuvos atgimimo eigoje ten atsikūrus skautų organizacijai, mūsų žvilgsnis nukrypo į brolius ir seses Tėvynėje. Daug energijos nukreipta į pagalbą ne tik Lietuvos skautijai, bet bendrai įvairiai su Lietuvos nepriklausomybe susijusiai politinei veiklai, šalpos darbams ir kt. Mūsų skautiškoji veikla buvo nustumta antraeilėn vieton.

LSS pastarojo Tarybos suvažiavimo, o taip pat tautininkų, kių konferencijos bei skautiškos šeimos suvažiavimo Dainavoje dalyvių, ypač jaunųjų tautininkų, buvo pabrėžta mintis atsigręžti į mūsų pačių organizaciją, jos gerovę ir veiklą. Rūpintis savo narių skautišku, lietuviškumu; ta linkme ir bus kreipiamas mūsų tolimesnė veikla. Praneša, kad jau sudaryta pagrindinė vadovybė 1993 m. Amerikoje ruošiamos Jubiliejinės stovyklos. Ar numatyta Jubiliejinė stovykla Lietuvoje įvyks, neaišku dėl ten kilusio skautų sąjungoje nedarumo. Paminėjo, kad š.m. liepos antroje pusėje LSS vadovybė – Tarybos pirm. S. Miknaitis, LS Seserijos ir LS Brolijos vyriausio skautininkai Biratė Banaitienė ir Gediminas Deveikis vyks į Lietuvą patirti ten esamą padėtį Skautų sąjungoje, o taip pat ir buvusios pramatytos bendros stovyklos Lietuvoje galimybes. Kelionės reikalai sutvarkyti, kontaktai Lietuvoje užmegzti.

LS Brolijos Vyriausias skautininkas vs Deveikis trumpu žodžiu padėkojo siesiems iniciatorėi. Padėko pareiškė detroi-

tiškiui skautininkui J. Orentui už suvažiavimo Dainavoje organizavimo darbus. Kvietė visus skautininkus išjungti pagalbom jauniems vadovams, o taip pat pasiūlyti ir savo pagalbą Jubiliejinės stovyklos ruošimo darbuose. Džiaugėsi, kad po pernykščio Džianingų suvažiavimo buvo paruoštas ir išleistas tautininkams darbų viduris.

Vidurio rajono vadė s. Marytė Utz džiaugėsi puikiai pavykusiu suvažiavimu Dainavoje, o taip pat ir tuntu veikla Chicagoje. Veikla gerėja, jauniems tėvams vėl grįžtant skautauti su savo vaikais. Gerai pasirodė Chicago tunti bendroje savaitgalio stovykloje Jamboree 1992, suruoštoje Lietuvių, kai plateni visuomenės sluoksniams gali akivaizdžiai matyti skautus veikloje ir tos organizacijos auklėjamą įtaką jaunimui.

„Lituanicos“ tuntu tautininkas s. fil. dr. Robertas Vitas Jaunimo centrą sveikino kaip Chicago Lietuvių skautų centrą, kuriame jau keli dešimtmečiai gražiai vyksta skautiška veikla. Skautai, -ės dirba vieniniai. Vieningumas išplaukia iš to, kad dirbama su vaikais ir dirbama vaikams.

Trumpą sveikinimo žodį tarė Akademinio Skautų sąjūdžio vadijos pirm. vs fil E. Korzonas. Po to mintimis pasidalino ir vykstantiems į Lietuvą LSS vadovams linkėjimus pareiškė ir dainos lietuviškos dainos asmenys.

Po kalbų norėta tarpusavyje pabendrauti, su iš kitu vietovių atvykusiais žodeliu pasikeičti, bendravimo rate išlieti sielą tėvynės ilgesio ir meilės, o taip pat pamėgtomis skautiškomis dainomis. Deja – vietoj to, „koncertuoti“ išėjo kvietis dainininkas. Ne vietoj, ne laiku ir ne tokiomis dainomis. (Ne koncertui rinkomės). Tiesa, dvejus skaudžiu gaudu tremtinių vyriausybės ir kitų asmenų mums nepriimtinos kritikos kupletai ir viena gerokai dviprasmiška „dainuška“. Argi mūsų sueigose reikia samdytų linksminininkų, kaip kokiam piknikui? Pagaliau susibūrę bendrame rate sudainavome dainą ir tradicine „Ateina naktis“ baigėme šią sueigą.

Malonios šeiminkės buvo surengusios ir vaivės, deja, visiems skubant į įvairius kitus įsipareigojimus, ilgesio pabendravimo nebebuvo galima tęsti.

Linkėdami vieni kitams laimingos vasaros, smagių stovyklavimo, reikšdami padėką sueigos rengėjoms (o to jos tikrai nusipelnė), skirstėmės.

IR

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiuntimos gavus prašymą.

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. LINAS J. BARTUŠKA
DANTŲ GYDYTOJAS
Praktika su Dr. P. Toussaint
10835 S. Western Avenue
Chicago, IL 60643
Tel. (312) 238-1133
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – širdies, plaučių, kraujospaudimo, arbro ir cukrus ligos.
Sėkmingas sušūnimas tiesiog Medicare
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-8840 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4285 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

DR. E. DECKYRS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6432 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

KAB. TEL. (1-312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v., antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaroma, ketv. 1-3 v.p.p., penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.

RIMGAUDAS BIRBAKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STEY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-0909 arba (1-312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
ISSPLETUSIŲ KOJŲ VENŲ
IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12:30 p.p., ketv. 2-7 v.v. Reikalui esant atvažiuoju į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12:30 p.p., ketv. 2-7 v.v. Reikalui esant atvažiuoju į namus

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12:30 p.p., ketv. 2-7 v.v. Reikalui esant atvažiuoju į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, priklaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
158 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. ir Kean Ave., Justice, IL
Tel. (1-312) 585-2900 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2658 W. 63rd St.
Val. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2464 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUCIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-348-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel. 708-857-8383

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-627-6090
Valandos pagal susitarimą
Keb. tel. (1-312) 586-3166
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6.
Šeštadieniais pagal susitarimą

IDEALIZMAS ŠIANDIEN

Kai pasiklausai iš Tėvynės aplankymo grįžtančių tautiečių išpūdžių ir išvadų, dažnai apima liūdesys dėl brangių giminių ir draugų siauro pasaulio ir vien ekonominės gerovės susirūpinimo. O tokie pasakojimai vis dažneja, giriant tik gamtos grožį ir dvasinę atgaivą, vėl pastatius kovą gimtinėje. Dažnas išstars nusiraminačiai, kad gal reikės daug laiko ir naujos kartos, kad sugrįžtų teigiamas gyvenimo vertinimas, idealizmas, kuriuo mes čia taip įtikėjome, girdėdami apie žmonių drąsą ir pasiryžimą, stojant prieš ginkluotus rusų kareivius pirmomis atgimimo dienomis. Tada atrodo, kad visa tauta suriko vienu balsu: laisvės ir nepriklausomybės! Aišku, kasdienybės rūpesčiai, sviška kariuomenė veikia žmonių nervus, bet vis vien mums atrodo, kad tėvynės atstatymo svarba visgi turėjo imti viršų.

Tuo tarpu čia išeivijos jaunimas pasirodė tikra moralinė jėga ir paguoda. Lietuvių atsigaunantys universitetai paklaidinti mūsų jaunieji akademiškai, nežūrėdami į pragyvenimo lygį, bet pasiryžę ten padėti kurti laisvos galvosenos pagrindus ir praplėsti jų pasaulį, supažindinti su naujais mokslais, išradimais tiek techniškuose, tiek humanitariniuose laukuose.

Ten atvykus buvo greit pastebėtas visiškas aplovis užteršimas, vis blogėjantys upių ir ežerų vandenys, Baltijos jūros pakraštys, menkas higienos supratimas ir apsilėidimas sveikatos atgaivinimo srityje. Ka čia vadiname environmentalistais, ten apie tai buvo mažai galvojama. Reikėjo prie tų problemų išrišti eiti atsargiai, dažnai sudarant sąlygas jauniems žmonėms atvykti į Vakarų ne vien pasipinigiui, bet įsigyti žinių ir bandyti ieškoti realios pagalbos tose apseituose srityse. Mūsų jauni daktarai vykdavo susipažinti su taip smarkiai skirtinga ligoninių atmosfera, su ten trūkštamais vaistais, inžinieriai parsiveždavo ne tik žinių, bet ir šių dienų technišku instrumentu, humanitarai puolė prie knygų ir naujų idėjų. Daugumai ten paaiškėjo, kad nebūtinai reikia poetų, muzikų ir dailininkų, kad kasdienai irgi turi savo techniškus reikalavimus gyvenimo lygio pakėlimui. Ir kad nepakelsi savo krašte turistų skaičiaus, neįrengdamas viešbučiųose visiemis suprantamų pagerinimų, higienos reikalavimų maisto gaminiams, svečio aptarnavimo, transportacijoje ir net didesniais mandagumo supratime kasdienybės sąlytyje su kitu asmeniu.

Lietuva šimtet važiavo ne tik senstantys antrojo karo metu pabėgėliai pasimatyti su giminėmis. Bet ir čia esąs jaunimas parodė irgi didelį pasišventimą, perimdami senstančių organizacijų vadovų darbą, stodami su jauna energija į jų vietą. Spaudoje pasirodė nauji vardai, džiugindami savo pasiryžimu neleist lietuvių bei sunykti.

***

Ateina iš Lietuvos ir idomių leidinių. Vartau tik ką gautą labai juokingą ir nuotaikingą žurnaliuką vaikams „Genys“. Šiame gegužės mėnesio leidinyje nuostabiai suderinta daile

ir mokytojo sugalvota tema, kuri gali uždegti vaikuose norą paisyti. Čia duodu tokią ištrauką iš šio leidinio. Kalba vaikas:

„Prisimenu vieną sakini, mokytojo pasakytą, kai jis kalbėjo apie stilių. Kiekvienas turim savo stilių, kaip ir savo nosį... Geriau jis būtų to nesakęs, visa klasė, kaip vienas, staiga atsigręžė į Onutę, kurią pravardžiavome ilganose. Onutė paraudo, susigūžė ir užsidengė vadovėliu veidą. Mokytojas pabandė ištaisyti savo klaidą. — Na, ko išispoksojot kaip avėlės į naujus vartus? Aš irgi turiu nosį! Ir visa klasė sutartinai atsuko į mokytoją. Ir, atrodo, tik dabar pamatė, kokia simpatinga, kokia daile ir elegantiška jo nosis, ties kurios viduriu dunkso nedidelis kalniukas. Jeigu ne tas kalniukas, mokytojo akiniai nuslystų nuo nosies, sudrįžtų žemėn ir, žinoma, nukrūtų“.

Tada vaikai turėjo paisyti kokį nors žmogų su visai skirtinga nosimi, ir žurnaliuke telpa net vienuolika tokių piešinių, labai idomių. Toliau randame leidinyje, kad ir tokius piešinius, kaip paukščiai ir gyvuliai, kurių vardai turi eiti abėcėlės tvarka, aprašant tą gyvulį ar paukštį eileraščiu, pvz., raide J. Skaitome:

Jautis puškėja, tamsiai žalias, mes vadinam jį, bambai.

Jei nutrauktų virvę — galas! Subadytų mus abu.

***

Kitame atstūstame leidinyje Pasaulis rašoma: „Naikinamųjų batalionų kūrimas ir veikla 1944-1945 metais. Čia duosiu irgi trumpą ištraukėlę:

„Naikinamieji batalionai turėms atvykti į Vakarų ne vien pasipinigiui, bet įsigyti žinių ir bandyti ieškoti realios pagalbos tose apseituose srityse. Mūsų jauni daktarai vykdavo susipažinti su taip smarkiai skirtinga ligoninių atmosfera, su ten trūkštamais vaistais, inžinieriai parsiveždavo ne tik žinių, bet ir šių dienų technišku instrumentu, humanitarai puolė prie knygų ir naujų idėjų. Daugumai ten paaiškėjo, kad nebūtinai reikia poetų, muzikų ir dailininkų, kad kasdienai irgi turi savo techniškus reikalavimus gyvenimo lygio pakėlimui. Ir kad nepakelsi savo krašte turistų skaičiaus, neįrengdamas viešbučiųose visiemis suprantamų pagerinimų, higienos reikalavimų maisto gaminiams, svečio aptarnavimo, transportacijoje ir net didesniais mandagumo supratime kasdienybės sąlytyje su kitu asmeniu.“

***

Iš didžiūnų konferencijos Miunchene nedaug buvo tikėtasi, nedaug Jelcinas ir gavo. Tačiau mus nudžiugino per visą dieną televizijoje kartojamas vakariečių reikalavimas, kad iš Pabaltijo kraštų būtų kuo greičiau išvesta rusų kariuomenė. Nežiūrint visų išsisukinėjimų, kad jiems nėra gyvenviečių, rusai visgi pažadėjo paspartinti tą ištraukimą. Mums gi atrodo, kad reikia juos paleisti iš kariuomenės ir pasiūlyti eiti prie žemės darbu, kad nereiktų vis elgetauti iš vakariečių duonos kšnio.

RKV

Brangi Irute!

Ačiū Tau už laiškučių. Tu klausai, kodėl aš taip retai rašau paskutiniui metu. Žinai, mūsų krašto prisikėlimas mane sviete sviete ir apstulbina, iš kurio dar vis negaliu išsikaupti. Ar ir Tau taip pat? Gal tas atgimimas Tau buvo mažiau sukreciantis, arčiau įvykių gyvenant? Noriu Tau savas mintis šiek tiek atskleisti. Tu to ir prašei.

Visa tai, kas seniai įvyko, mane pastato prie dramatinio persiorientavimo: o kas dabar po daugel metų, kas aš esu — pabėgėlė ar emigrantė, kur turėčiau tęsti savo gyvenimą — čia ar Lietuvoje? Juk, rodos, neturėtų būti sunku atsakyti bent į antrąjį klausimą nedelsiančiai ir teigiamai — taip, kuo skubiausiai grįžtu į tikruosius savo namus. Juk, rodos, gyvenus veik 50 metų ta svajone, neturėtų būti jokių sunkumų susipaikinti ir nusipirkti bilietą atgal. Juk, rodos, dešimtmečiais gyvenus svetur nuolat atsaku veidu į Lietuvą, būtų neproblematiška pradėti žingsniuoti atgal, ar ne? Deja, viskas yra daug daugiau komplikutuota nei atrodo. O kodėl taip, paklaustum Tu. Gal lengviausiai šias komplikacijas paaištruočiau galėčiau, panaudojant alegoriją. Išvaizduok Tu vaiką, nakties tylumo pabėgusį nuo užgaulyto, mušančio, pasiutusio patėvio. Išvaizduok šį vaiką, alkaną ir sušalusį, klaidžiojantį po nežinomus kelius, slapstantis nuo nepatikimų akių, ieškant prieglobstį ir apsaugos. Išvaizduok jį verkiantį kas vakarą prieš užmiegant, mažom kumštytėmis trinanti pavargusias akis ir sau prizadanti motiną mylėti ir ją išgelbėti nuo to pikto žmogaus. Išvaizduok jį priglaustą gerų žmonių vienu ir kitur, liūdnom akim žvelgiant atgal ir nematant prašvaisės, dar vis ne... Išvaizduok jį pagaliau išnytą puikių žmonių, pamaitintą, apmūgtą, išmokslintą, savo paties duoną uždirbantį — ir kasdien nenuilstamai keliaujantį nuo istaigos prie istaigos numylėtos mamos reikalais. Pagaliau išvaizduok jį, gaunantį žinią, jog patėvis išvartytas iš namų. Ir išvaizduok tą sūnų, iš džiaugsmo vos neplūstantį širdimi bėgantį prie telefono susisiekti su mama tokiu pasikalbėjimui:

Sūnus: Mama, mamytė, labas! Ar Tu sveika, kaip Tau visas? Mama: O kas čia kalba? Sūnus: Tai aš, Tavo sūnus! Mama: O, kaip Tau einasi?

Kokių iliuzijų, girdžiu Tave klausiant. O gi štai kokių. Vienu atveju, „likusieji“ užsispyrę puoselėja tą legendarinę sąvoką apie auksu grįstus Amerikos kelius, manipuliudami naujus įstatymus turtingų dėdžių atsiėjimui nuo neturtingų. Kitu gi atveju, „pabėgusieji“ lygiai taip pat užsispyrusiai negali atsikratyti romantiško tėvynės vaizdo, ilgai puoselėto ir užaugusio iki nežemiškų proporcių. Nesakyčiau, kad „pabėgusieji“ tikrai laukė viešo pakvietimo dalyvauti jiems specialiai suruoštame parade Kauno ir Vilniaus gatvėse, kur visi, vainikais pasipuošę, kelias dienas vertų apsikabine, iki persiskyrimo skausmas praieitų. Tai gal būtų buvę nerealu (panašiai kaip gal buvo nerealu laukti momento svarbos pajautimo ir iš vieno mūsų aukšto pareigūno, kuris susikvietė naujajį elitą džiaugsmo dieną atšvesti, „statistus“ palikęs atgyvenusiais demonstracijų plakatais disponuoti savo nuožiūra...).

Ieškant šio nesuskalbėjimo pagrindų, mintys neišvengiamai sustoja prie dviejų sąvokų — „pabėgusieji“ ir „demokratija“ — kurios galutinai turės būti vienodai suprastos ir „čia“ ir „ten“, jei kada nors norime keliauti vienu keliu.

Kaip pastebėjai, vartoju terminą „pabėgusieji“, nes esu įsitikinusi, kad „išėivija“ yra visiškai netikslius pavadinimas tos tautos dalies, kuri pabėgo nuo pavojaus gyvybei, o ne išėjo iš namų su visam. Tik emigrantai gali būti vadinami išėiviais ir jie tampa kito krašto imigrantais, syki ten persikėlę nuolatiniams apgyvenimui. Nors „pabėgusieji“ ilgainiui irgi tapo oficialiai pavadinti imigrantais ar tai Amerikoje ar kitur, skirtumas tarp jų ir tikrųjų išėivijų buvo aplinkybių priversti priimti imigrantų statusą savisaugos sutvirtinimui, lygiai taip, kaip Amerikos (ar kito krašto) pilietybės priėmimas buvo psichologinis svarvas prieš ilgą Sovietų ranką. Man labai aišku, kad nėra tokio paukščio kaip „išėivija“ — yra tik diaspora ar tai pabėgėliai ar tremtiniai. Lietuvos šiandieninė laikysena itin pabėgėlių atžvilgiu trivializuoja ir vulgarizuoja šios tautos dalies patirtį ir išikimybę. Čia prisimena Nietzsche „disponuojamas masės“: šiuo atveju tai būtent žmonės, kurie tinka demonstracijų eiles

„Mane stebina faktas, kad jūs, būdama jauna, sveika ir finansiškai gerai aprūpinta moteris, nenorite turėti kūdikio?“

Jos veido išraiška pasikeitė. Jame atsispindėjo kažkoks skausmingas tragedijos išgyvenimas, gilus liūdesys. Ji ūmai susmuko į kėdę. Alkūnėmis atsirėmė į stalą. Jos lūpų kampeliai nudribo, ir, uždengusi rankonomis akis, ji davė ašlėms pavilū. O šios, trautais Hundsono upės pavaras, plūstę paplūdo jos skartumais.

Pajutau jai gailėtį ir užuojautą. Priėjau arčiau prie pacientės ir, švelniai palietęs jos petį, bandžiau ją paguosti.

„Ponia, iš širdies atsiprašau, jei savo klausimu jus įskaudinau. Prašau, atleiskit ir nusiraminkit! Jeigu jus norite, neprivalote jį atskirti.“ Ir norėdamas atsiradusią įtampą sušvelninti, pasiūliau jai kavos.

Ji pakėlė ir mane savo paraudusias nuo ašarų akis. Linktelėjo galva. Išsitraukė iš rankinuko sniego baltumo mežginiais papuoštą nosinaite. Pridėjo ją prie akių ir stengėsi sulaukyti verksmą. Tačiau jai sunkiai sekėsi. Jos lūpos vis dar tebevirpejo, o pečiai tarpais tebetrūkičiojo.

Netrukus gailėjantįjį sesutė atnešė kvapią garuojančią kavą. Gurkšnodamas ją, tylėjau, nes kalbėti bijojau, o klausiti nedrįsau.

Stojo trumpa absoliuti tyła. O po to pacientė pirmoji pradėjo kalbėti:

„Daktare, argi ne nuostabūs dalykai vyksta mūsų gyvenime? Yra žmonių, kuriuos mes, tačiau savai pažįstame ir netgi esame geri draugai, tačiau savo sielos gelmių jiems niekad neatidengiam. Su kitais gi lyg tik susipažįstam, mes arba jie mums, kaip per išpažintį, atidengiam slapčiausius savo vidinio pasaulio kampučius. Ar ne taip?“

Tad padėkim šią temą į šalį. Beprasmiška diskutuoti tai, kas prieštarauja ne tik religinei ir biologinei moralei, bet ir mano nusistatymui bei Hipokratui duotai priesaikai. Leiskit man jus dar kai ką paklausti?“

„Prašau“, skubiai jį atsakė.

QUO VADIS, PATRIA?

Laiškas puseserei Lietuvoje

Brangi Irute!
GALINA SUŽIEDĖLIENĖ
Adelphi, MD USA

Sūnus: Ačiū, gerai, bet aš Tavęs baisiai pasiilgau!
Mama: Hm. O kodėl Tu skambini?
Sūnus: Mama, aš trokštu Tave pamatyti ir apkabinti ir išbučiuoti! Aš trokštu vel savo lovoj miegoti, vel savo akordeonu groti...
Mama: Tai, matai, aš par-daviau Tavo lovą, o Tavo akordeoną atidaviau Tavo broliui.
Sūnus: Bet, Mama, tai buvo Tavo dovana man! Tu sakei taip! Tu sakei, kad tai išimtinai mano.
Mama: Žiūrėk, vaike, jau daug vandens nutekėjo nuo to laiko. Dabar aš sakau kitaip. Jeigu nori, gali apsilankyti, bet su sąlyga, kad Tu daugiau su savo nauja motina nesikalbėsi. Ir jei atvažiuosi, atgabenk man bent dvi mašinas, deimantinius auskarus, burlaivį ir keletą tūkstančių dolerių.

Sūnus: Mamytė, aš negaliu nusigręžti nuo šitos motinos — ji juk mane priglaudė ir visaip globojo! O dėl tų dovanų — aš labai atsiprašau, Mamytė, bet aš neturiu tiek daug pinigų...
Mama: O kodėl neturi? Ką Tu su jais padarei?
Sūnus: Aš labai stengiausi tauptyti, Mama, mažam kambary gyvenau, frako nepirkau, su autobusu važinėjau... Bet tiems advokatams reikėjo daug mokėti...
Mama: Kokiems advokatams?
Sūnus: Nagi tiems, kurie man padėjo Tavo bylą tvarkyti.
Mama: Klausyk, aš esu labai užsimusi. Jei nori, gali vel paskambinti kada nors, bet dabar jau turiu skubėti.
Sūnus: Mama! Mamytė! Aš myliu Tave — Alio, Alio?
Mama: Click

Iš sociologinio taško žiūrint, sakčiau, kad toks dialogas tarp tautos kamieno ir tautos dalies lyg ir buvo neišvengiamas. Okupacijos metai nepraejo be dvasinės žalos, taip kaip kraštutiniai politiniai pasikeitimai nepraeis be socialinių problemų. Visa tauta — tiek lietuviai, liķe Lietuvoje, tiek lietuviai, pabėgę nuo siaubo, kaip tie išblaškyti broliai ir seserys, turės pereiti per persigrupavimo laikotarpį, siekiant skirtingų pergyvenimų suderinimo, vel šeimos jungties ieškant. Tačiau tas susijungimas yra perdėm apsunkinamas iliuzijų bargažo, kurį atsiėša abi pusės.

MOTERIS SU BALTU CHALATU

Dr. KONSTANCIJA PAPROCKAITĖ-ŠIMAITIENĖ

17

„Apie tas, kurias gydytojas gali sugalvoti operacijai pateisinti ir jo dėlto niekas neįtars“, nedrąsiai ji paaiškino.

„Gerbiamoji“, praškau tvirtu balsu, „gydytojo pareiga yra išsaugoti žmogaus gyvybę, o ne ją žudyti. O kaip su morale? Ar ji jau mirė? Aš nekalbu vien tik apie religinę moralę, kuri draudžia negimusiems kūdikiams atimti gyvybę, bet ir apie biologinę moralę, kurią pripažįsta tikintieji ir netikintieji. Biologinė moralė nedaro skirtumo tarp sunaikinimo embriono beformės masės kūno ir tarp sunaikinimo septynių mėnesių fetus, kuris jau galėtų gyventi ir ne gimdyti. Gydytojo pareiga yra apsaugoti mažus, bejėgius sutėrimėlius, kurie netgi nėra padarę nė mažiausio nusikaltimo. Kokie teisės principai gali leisti atlikti prieš nežinomus tokį kriminalą? Tai eutanazija! Jei ją tik nedėsim naudoti, tai galo nebus. Pradėsim nuo abortų, deformuotų kūdikių, protiniai atsilikusiu... ir baigsim bejėgius senelius. Taip galvodami, mes neturėsim nei jausimo, nei Flemingo, nei daug kitų gerų žmonių.“

Tad padėkim šią temą į šalį. Beprasmiška diskutuoti tai, kas prieštarauja ne tik religinei ir biologinei moralei, bet ir mano nusistatymui bei Hipokratui duotai priesaikai. Leiskit man jus dar kai ką paklausti?“

„Prašau“, skubiai jį atsakė.

užilydyti, senatoriams 'elegramų skaičių padidinti; žodžiu, atlikti statisto rolę, bet visai nereikalingi tėvynėje (ar iškilmingose išrinktųjų pietuose...), nes jie ten tik balastas, aikštiojantis apie tokius neparankius dalykus kaip pilietybė, nuosavybė, amžinos teisės, demokratija, principas.

Šitoks pabėgėlių traktavimas yra nemoralus ir neleistinas.

Miela Irute, Tu turbūt mėstai su šypsena, kiek ar ilgai ji čia barsis. Gerai, sakykim tad, kad laikas nustoti bartis ir bandyti padėti „likusiems“ suprasti „pabėgusius“, suprasti juos ne kaip „disponuojamas mases“, bet kaip tūkstančius individų, kurie dešimtmečiais vedė ne kitatautišką, bet suvisai lietuvišką gyvenimą. Atmesdami kitataučius draugus, jie kruopščiai skirstė savo laiką ir pinigus lietuviškiems reikalams. Ir tai jie darė todėl, kad visai paprastai jie buvo tautos gyvybės sargai („guardians of the flame“). Čia kalbame apie pusės šimtmečio misiją! Ir kai kalbama apie pilietybės „atpirkimą“, bazuojant atsižymėjimu — ar tai žygiais ar, neduok Dieve, pinigais — man regis, kad pabėgėliai abiem atvejais yra puikūs kandidatai. Ir jeigu yra tikrųjų esam nam smukę iki tokio cinizmo, tad kilnias sąvokas matuojant dalykiškai ir įkainuojant pabėgėlių pasišventimą vienu doleriu už kiekvieną valandą, alsuotą vien tik Lietuvos labui, gautsi maždaug tolia lygtis 17,155 dienu būgyje (1944 liepos m. — 1991 rugpjūčio) x 24 valandos dienoje — 411,720 valandų — 411,720 dolerių! Tai nebologas indėlis tautos kamieno labui, ar ne? Ar nemanyi, kad, tokią formulę naudodama, aš galėčiau pagaliau atgauti pilietybę?

Žinai, gaudinausi ilgą laiką, kad Tevelis (Tavo numylėtas

tėtenas) mirė nesulaukęs didžiojo džiaugsmo, kad mirė metais per anksti. Šiandien beveik džiaugiuosi, kad taip įvyko, nes žinau, kad jo nusivylimas būtų buvęs neišmatuojamai didelis. Savanoris-kūrėjas pirmosios nepriklausomybės išvakarėse, bolševikų kalintas pirmosios okupacijos metu ir tik gerų žmonių deka radęs žmoną ir vaikus neišvežtus į Sibirą, jis išvedė mūsų šeimą iš pavojaus kaip tas Mozė. Nebepramokęs anglų kalbos, vietoj advokataimo jis šlavė ligoninės virtuvę ir vėliau nešiojo laiskus į paštą jaunam investoriui. Ir mirė sėtemur, ilgėdamasis Jungtys su tėvynė ir keikdamas sovietus. Džiaugiuosi, kad jis nežino, jog pilietybė jo vaikams įvairiomis sąlygomis apipinta, ir nuosavybės principas — vienas iš svarbiausių demokratines santvarkos pagrindų — dabartinėje Lietuvoje yra interpretuojamas pagal piratišką naujakurių („squatter“) teises. Žinau, kad kaip teisininkas, jis skubėtų priminti Lietuvai, kad jos nepriklausomybė — didžiausia lietuvių nuosavybė — ši kartą buvo atgauta kaip tiktai todėl, kad Sovietams nebuvo leista pasinaudoti naujakurių teisėmis!

Tad tiek šį kartą, Irute. Tikiuosi netrukus pasimatyti ir vel drauge neužmirštuolių ieškoti...

KELIAUJANTIS POPIEŽIUS

Sakoma, kad popiežius Jonas Paulius II yra labiausiai pasaulyje pažįstamas žmogus. Jį asmeniškai yra matęs didžiausias skaičius žmonių. Per 14 metų nuo Šv. Sosto užėmimo jis yra aplankęs 104 valstybes ir nukeliaves apie 450 tūkstančių mylių. Tai nuotolis maždaug iki Mėnulio ir atgal.

Prof. Raimundas Sidrys dėsto graikų archeologiją Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Studentė Eglė Lukoševičiūtė kairėje.

„Taip. Sutinku su jumis, ponai. Tai, be abejo, tiesa“, patvirtinau. Ir su nepaslepstu smalsumu laukiau, ką ji toliau sakys.

Neilgai trukus, jos veidas pasikeitė. Begalinis švelnumas ištryško iš jos žavingų akių. Ir ji, lyg sidabrinio varpelio virpančiu balsu, prašė:

„Daktare, jūs priklausot prie antrųjų. Todėl aš jį tikrai duotą pasipatinį Pasimą atsakysiu, nes esu jukra, kad jūs mane suprasit. Klausit išlaikysiu. O gal ir savo nusistatymą pakeisit?“

Ji nukreipė nuo manęs savo veidą ir momentui paskendo savo mintyse. Po to vėl tęsė:

„Jūs neapsirikot, sakydama, kad esu dar jauna, sveika ir materialiai gerai aprūpinta. Daktare, bet ar tas daro žmogų laimingu?“

„Isimylėjau visa savo jaunystės jėga į dvigubai už save vyresnį kariškį. Ir sulaukusi aštuoniolikos metų, ištekėjau už jo. Svajojau turėti kūdikį. Lankiau žymiausių moterų ligų specialistus. Sąžiningai pildžiau man duotus jų nurodymus. Ir kas iš to?... Paaiškėjo, kad nevaisingumo priežastis glūdi mano vyre. Netekusi vilties sulaukti ipėdinio, sieloj pajutau begalinę tuštumą“.

Ir ji, lyg staiga pritrūkusį žodžių, vėl nutilo. Pasinaudojęs ta proga, atsargiai pareiškiau:

„Ponia, juk jūs galėjote kūdikį adoptuoti?“

„Taip, daktare“, ji, linktelėjusi galva, patvirtino. „Galvojau, bet kokias iš to nauda? Jei man būtų lyg maška liktarna, bet be šviesos“.

Jos akys apsidraukė gilias liūdesio skraiste. Ji skaudžiai atsisuko. Patogiausiu atsilose į minkštasiuolio atramą ir vėl kalbėjo:

(Bus daugiau)

Bronius Nainys, PLB seimo rengėjas ir naujas valdybos pirmininkas.

SEIMO PIRMOJI DIENA

JURGIS JANUŠAITIS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas prasidėjo liepos 1 d. Lietuvių centre, Lemonte, netoli Chicagos. Jau nuo ankstyvo ryto centre rinkosi iš viso pasaulio suskridę rinkti seimo atstovai, nemažas būrys svečių, o taip pat ir lietuviai.

Seimas – dar vienas svarbus išsivijęs gyvenime ir istorinis įvykis. Šis seimas vyksta pirmą kartą, Lietuvai nepriklausomybę atgavus, o jame dalyvauja iš viso pasaulio Lietuvių Bendruomenių atstovai. Tad ir pavadinimas – Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas – atitinka tikrovę.

Seimo rengimo komiteto žmonės – pirmininkas Bronius Nainys, talkininkai Kazys Laukaitis, Baniutė Kronienė, R. Kronas ir kiti nebeturi nė minutės laiko. Registracijoje dirbančios registruoja atstovus, svečius, išduoda maistui korteles, teikia informacijas. Žodžių, nuotaika, kaip darbingųjų bitelių avilys.

Didžioji salė gražiai paruošta seimo posėdžiams. Prezidiumo ilgas stalas, ant jo pasaulio vals-

tybių, iš kurių yra atvykę atstovai, vėliavėlės, ties kuriomis, seimą pradėdant, sėdo tų kraštų atstovai, o jų buvo gerokai virš dvidešimties.

Prie garbės stalo minėtų valstybių bendruomenių atstovai, Lietuvos Kultūros ir Sveikimo ministeris Darius Kuolys, Lietuvos generalinis konsulas Vaclovas Kleiza, PLB valdybos pirmininkas dr. Vytautas Bieliauskas, vysk. Hansas Dumpys. Keletas minučių vėlavimu pradėdamas seimas seimui ruošti komiteto pirmininko inž. Broniaus Nainio sveikinimu.

Inž. Bronius Nainys savo sveikinimo žodyje tarp kitko sakė: „Aštuntojo PLB seimo komiteto vardu sveikinu jus, atvykusius į mūsų Lietuvių centrą pirmą kartą, pirmą kartą čia vykstantį į tokį didžią reikšmingą viso pasaulio lietuvių telkinį, rinktų atstovų išsivijęs seimą spręsti išsivijęs uždavinių ateityje, o gal ir pačios išsivijęs ateities. Galbūt, kad šis seimas bus tikrai lemiamas ir nuo jo sprendimų pri-

NEUŽMIRŠTAMAS VAIZDAS PRIE PANERIŲ

E. RINGUS

Nevilniečiams Panerių vardas daug nesako. Gyvenusiems Vilniuje, Paneriai suteikia gražių ir baisių prisiminimų. Mūsų karta, perėjusi audringą istorinį epizodą, turi savo pasąmonėje daug asmeninių sukrėtimų. Daugelis dar ilgai po karo pabudavo iš miego, susapnavę vieną ar kitą pergyvenimą. Niekas tada nestudijavo mūsų psichinio būvio, ir mes pagijom be psichiatro pagalbos.

Panerių kalvos – tik keli kilometrai nuo Vilniaus centro. Jos pasižymėjo savita gamta. Ypač tingiai aukštos pušys, simtamčiai ažuolai stebėjo ir verkė, matydamos į Vilnių žygiuojančius kryžiuočius, rusus, švedus, vokiečius ir sovietus naikinti mūsų sostinės. 1831 metais čia įvyko sukilėlių mūšis su caro gvardistais. A. Mickevičius irgi mini Panerius savo poezijoje „Ponas Tadas“. Panerių kalne Gediminas, gulėdamas prie lauzo, klausydamas Lizdeikos dainų, Vilijos (Neries) ir Vilnelės čiurlenimo, užmigo ir

klausys išsivijęs gyvybė. Ypač sveikinu svečius iš Lietuvos, vyriausybės atstovus, pradedamas juos arčiau pažinti, suprasti mus, padėti. Mes pilnai troškome Lietuvos nepriklausomybės. Mes matėme tame ir mūsų išsivijimą, išsivijimą ir nuo nutautėjimo ir nuo nusikendimo kitataučių vandenys. Mes esame išeiviai, bet mes esame lietuviai, tokie patys ir tie patys lietuviai su lietuvių kalba, kultūra, papročiais, tradicijomis. Nebebūkime mes ir jūs, būkime tik mes, tie patys, tokie patys lietuviai. Linkiu smagios viešnagės.

Seimo atidarymo žodį tarė PLB valdybos pirmininkas dr. Vytautas Bieliauskas. Nuoširdžiai įvertino seimo ruošimo komiteto ir jo pirmininko inž. Broniaus Nainio didelius darbus, organizuojant seimą. Komitetui padėjo ir pirmininkui iškėdė dovaną – paveikslą Lietuvos dailininko. Sveikino seimo atstovus iš Rytų, Vakarų, Pietų ir Šiaurės, sveikino svečius iš Lietuvos ir linkėjo šiam seimui darbingos nuotikos, rimtų svarstymų, linkėjo pažvelgti į PLB veiklą praityje, dabartyje ir nustatyti gaires ateities veiklai. Tai šio seimo svarbiausias tikslas. PLB valdyba ketverius metus nuoširdžiai dirbo jau svarbių istorinių įvykių eigoje, tad ir pati veikla buvo derinama prie Lietuvos naujos situacijos, nepamirštant ir visame pasaulyje gyvenančių lietuvių reikalą.

Tuo ir buvo pradėtas PLB seimas. Seimas pradėtas ir vysk. Hanso Dumpio jautria malda, kur buvo prašoma Aukščiausiojo palaimos ir šio seimo darbuose.

MOKSLAS IR PAJAMOS

Illinois universiteto Urbanoje ekonomistai skelbia savo apskaičiavimus, rodančius, kad kolegijas baigusieji uždirbs 68% daugiau negu baigusieji tik aukštesnes mokyklas.

susapnavo apie geležinį vilką ir dievaičių isakyma pastatyti miestą Panerių pakalnėje. Vakarų kultūrai pasiekus Vilnių, kažkodėl Paneriai tapo dvikovų vieta. Ten carų ar lenkų ponai, susipykę karčiamose, gynė savo garbę.

Tačiau niekas taip nepažeidė Panerių garbės ir grožio kaip Stalino „boikai“. Tik atėję Lietuvon, iškirtę aukštas pušis ir senus ažuolus, iškraustė ten gyvenusius ir aptvėrė aukštą tvora. Ką jie planavo daryti, taip ir nesužinojom. Gal vietinį gulagą? Bet užtai paruošta vieta pasinaudojo vokiečiai, amžiams suteršdami Panerių garbę.

Netoli Panerių stoties gyveno mano draugas. Nuo karo pradžios beveik kiekvieną naktį jis girdėdavo sūvių garsus, ateinančius iš Panerių kalvų. Jis žinojo, kas ten vyksta, ir skusdavosi, kad daug naktų praleido be miego. 1943 metais, kai karo eiga pradėjo krypti vokiečių nenaudai, garsai iš Panerių jau buvo girdimi naktimis ir dienomis. Transportų skaičius į Panerių stotį padidėjo. Jis į tą stotį dažnai užėidavo, lyg norėdamas būti liudininku negirdėtos žmonijos tragedijos. Traukiniai pradėjo važiuoti net iš tolimų Europos kraštų.

Vieną niūrią spalio dieną atvykau susitikti su draugu. Išlipus iš traukinio, reikėjo dar eiti porą kilometrų. Tuo laiku salutiniame bėgyje stovėjo labai ilgas traukinys. Traukinys buvo apsuptas SS-ininkų, estų karių ir ukrainiečių vokiškomis uniformomis. Vienas kitas mūsų

policininkas irgi kiek nuošaliau slampinėjo. Pereinant į kitą pusę, reikėjo apeiti visą traukinį. Įkausę, raudonais veidais SS-ininkai kažkodėl nekrepė ir mane dėmesio, kas leido man eiti palengva. Vagonai buvo prikimšti žydų, kalbančių man nesuprantama kalba. I akis krito gražuolė, kuri, iškišusi galvą pro langą, paklausė mūsų policininką, kaip ilgai reiks laukti. Ji puikiai kalbėjo vokiškai. Praeinantis policininkas nusuko veidą nuo klausėjos ir man pasakė, kad greičiausiai už poros valandų ji jau nebus gyva, patardamas man paskubėti. Atsitolinau nuo traukinio ir palikau stovėti už tvoros. Staiga pakilo užesys. Už minutės kitos triukšmas augo. Iš traukinio paskutinių vagonų sklido riksmas, verksmai. Pasi-girdo langų daužymo garsai. Pro išdaužytus langus veržėsi „keliautojai“. Sargybiniai, palikę užkandžius ir gėrimus, pradėjo šaudyti į jau išlipusius ar dar kabančius. Nukreipiau žvilgsnį nuo šios tragedijos. Užsitvėręs už tvoros, dar palikau, stovėdamas, kad pamatytiau nepamirštamą vaizdą.

Nežinau, kiek laiko šis epizodas užsitęsė, turbūt tik keletą minučių. Žinau, kad tai atsitiko apie vidurdienį, nes punktučiai 12 val. pasigirdo arčiau traukinio Berlynas-Minkas švilpukas. Švilpė be pertraukos, nes ant bėgių matė daug žmonių. Bandė sustoti, tačiau SS-ininkas skėsciojo rankomis, rodydamas, kad traukinys nesustotų. Niekas neskaičiavo, kiek žmonių liko ant bėgių, jau išsivijusių nuo tolimesnių kančių. Juk suskaičiuoti nebuvo galima. Tik Dievas, nors ir per žemus, tirštus debesis, žinojo, tikrą skaičių. Bet pagaliau čia tik yra vienas iš daugelio neužmirštamų vaizdų, kurių dalyvis buvo žmogus, tobuliausias Dievo kūrinys.

Laukia lietuviškų laivų New Yorke.

Nuotr. Vyt. Maželis

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sažiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkarne ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

REAL ESTATE

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- MLS kompiuterių ir FAX pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sažiningas patarnavimas
- Visi agentai kalba lietuviškai
- Nuolaida pensininkams

Sav. parduoda 1 akrą žemės Woods of Wayne, IL. \$82.000.
Kreiptis 1-815-637-4103.
Palikite „message“.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio žalos mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI:
Turis Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai.

312-779-3513
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Galiu prižiūrėti ar pagelbėti asmeniui gyv. Marquette Pk. apylinkėje, 2 ar 3 dienas į sav.
Kreiptis: 312-776-1938

DĖMESIO TURISTINĖS FIRMOS, VERSLININKAI IR KITI LIETUVOS LANKYTOJAI!

Kauno centre, Kęstučio gatvėje laisvas puikus 5 kamb. butas. Tinka gyventi arba įrengti įstaigą. Galima išremontuoti ir apstatyti pagal pageidavimą. Pageidautinas ilgalaikis kontraktas. Kaina tikrai bus žemesnė, negu kitur.

Sidolomi ir kt. butai su įvairiomis paslaugomis ir patikimumu bei saugumu garantija. Kreiptis: (JAV) 708-423-0658 arba (Kaukas) 79-77-34 darbo valandomis.

IEŠKO DARBO

Moteris ieško bet kokio darbo.
Kreiptis: 708-499-2653

HELP WANTED

Suteikiamas butas ir nedidelis atlyginimas pensininkams vyrui ir žmonai, už senyvo amžiaus 2-jų žmonių priežiūrą. Kreiptis: Ms. Konstanca, 515 Seward Sq., SE, Washington D.C. 20016, tel. 202-544-5561 arba 302-227-6636

Reikalinga moteris prižiūrėti 1 m. vaiką ir tvarkyti butą.
Turi šiek tiek mokėti angliskai. Butas ir alga.
Kreiptis: 312-784-8676

JMZ ROOFING & CONSTRUCTION CO.
Custom carpentry, kitchens, bathrooms, recrooms & room addition construction. Aluminum siding, soft-fit fascia & gutters. Replacement doors & windows, glass block, shingle flat (hot tar) modified rubber & roll roofing (specialist at tearoffs). Free estimate.
Call: 312-822-9866

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUOKUS
Kreiptis | Hermis Deckys
Tel. 585-6624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

DRAUGE GAUNAMI NAUJASI LEIDINIAI

ŽVILGSNIS [DABART], atsiminimai, apmąstymai. Liudas Dambrauskas. 230 psl.	\$10.00
GYVENIMO AKIMIRKOS, I dalis. Atsiminimai, das Dambrauskas. 676 psl.	\$12.00
GYVENIMO AKIMIRKOS, II dalis. Atsiminimai. Liudas Dambrauskas. 462 psl.	\$10.00
KUNIGAIKŠČIO RADVILO ŽEMĖLAPIS, 1613 m. žem. aptarimas. Alg. Gustaitis. 153 psl.	\$10.00
LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA. No. 10. 327 psl.	\$10.00
KRISTAUS MOKSLO ŠVIESA. Kun. J. Velutis. 330 psl.	\$7.00
ATGAVĘ VILTĮ. Vyt. Landsbergis. 227 psl.	\$10.00
PAŠAUKĖ MANE... pop. Jono Povilo II biografija. Vertė kun. R. Jakutis. 351 psl.	\$4.00
ATEITININKAI KOMUNISTŲ IR NACIŲ KANKINIAI. Red. L. Kerulis, P. Narutis, J. Prunskis. 246 psl.	\$10.00
MEŠKOS MAUROJIMO METAI, romanas. Kazimieras Barėnas. 44 psl.	\$15.00
SAULĖGRAŽŲ TVANAS, apsakymai. Nijolė Jankutė. 192 psl.	\$7.00
ISLAMAS, religija, kultūra, valstybė. Ant. Rubšys. 109 psl.	\$5.00
GYVENIMO DULKĖS, novelės. Andrius Norimas. 199 psl.	\$8.00
ASMENYBĖ IR RELIGIJA. Ant. Paškus. 156 psl.	\$6.00
PARTIZANŲ KOVOS LIETUVOJE. K. K. Girnius. 422 psl.	\$10.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija „ZAIBAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9625 South 79th Avenue
Mickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

VOKIEČIŲ TURISTAI KLAIPĖDOJE IR KARALIAUČIJE

Žlugus komunistinei sistemai, sunormalėjo turistinės kelionės ir buvusius už geležinės uždangos kraštus. Daug vokiečių, seniau gyvenusių Klaipėdos ar Karaliaučiaus krašte, nostalgijos vedami, dabar keliauja aplankyti vadinamųjų „prarastųjų teritorijų“. Turizmo biuras tokias keliones ruošia labai dažnai, ir joms keleivių niekad netrūksta.

Klaipėda, tų keliautojų nuomone, nėra per daug pasikeitusi, bet Karaliaučiuje ką nors pažįstamo sunku rasti. Karaliaučius, sovietų pavadintas Kaliningradu, po karo visiškai pasikeitė, nes jame buvo naikinama viskas, kas priminė ankstesnius vokiečių valdymo laikus. Tik paskutiniiais metais, galbūt dėl nemažų turistų skaičiaus, prie vieno miesto vartu įruoštas muziejus, kurio eksponatai surinkti iš griuvėsių ir šiek tiek pavaizduoja prieškarinio Karaliaučiaus gyvenimą. Kai kas net siūlo miesto vardą pakeisti, kad jis nebūtų toks

rusiškas. Kadangi Karaliaučiaus garsiausias gyventojas buvo filosofas Emanuelis Kantas, todėl siūloma jo pavardę inkorporuoti į Karaliaučiaus pavadinimą, galbūt padarant „Kantgradą“.

Klaipėdoje šiuo metu yra 70% lietuvių ir apie 30% rusų gyventojų. Mieste restauruojami keli seni, istoriniai kvartalai. Kadangi Klaipėda ilgą laiką buvo vokiečių valdžioje, joje likę ir daug vokiškumo pėdsakų. Ateinančiais metais planuojama atidaryti mokyklą norintiems vokiškai mokytis vaikams. Prie Klaipėdos Dramos teatro rūmų vel stovi graži jaunos mergaitės statula, nusišukusi nuo rūmų fasado. Pasakojama, kad 1939 m., kai Klaipėda buvo atplešta nuo Lietuvos, Himmleris, atvykęs į miestą, sakė ugningą kalbą Dramos teatro balkone. Jo klausėsi didžiulė vietinių vokiečių minia, entuziastingai plodama ir pritardama kiekvienam žodžiui. Tik viena jauna mergaitė stovėjo, atsisukusi į pastatą ir Himmlerį nugara. Tai jos statula ir puošia teatro rūmų fasadą.

Vaidelis iš susibūrimo Lietuvių centre Lemonte.

Nuotr. J. Tamulaičio

SU AŠAROM RAŠYTI ATSIMINIMAI

Vilniuje „Mokslo“ leidykla 1991 m. išleido buvusio Sibiro kankinio Jurgio Gasiūno atsiminimų knygą: „Ledinio pragaro ratai“, 206 psl. Tai ašaromis parašyta 1941 m. birželio 14 d. į Sibiro speigus išvežtųjų lietuvių bausių išgyvenimų knyga, pralenkianti savo šurpiais faktais beveik visus šios rūšies leidinius, kuriuos yra tekę matyti. Šimtai lietuvių buvo nutremti į pačią Azijos šiaurę prie Lenos upės krantų, kur žiemą viena ilga speigų naktis, tik vasarą saulei neilgam pasirodant.

Nuvežę juos išklė iš gyvulių vagonų, kur nebuvo jokios pastogės, jokios aikštelės, tik tuo metu dėl krantinčio lietaus į šlykštų purvą paverttas molis. Žmonės tiesiog pasinėre molio tešloje. Traukinys nuvažiavo,

palikęs šlapių žmonių minią. Vaikai verkė, suaugę sustirę stovėjo, saugomi ginkluotų sargybinių. Kai kuriuos vaikus laikė ant rankų, kitus guldė ant purvinos žemės, visi šlapi drebejo nuo šalčio, keikdami žiauriuosius komunistus, o daugelis meldėsi. Pagaliau atėję pareigūnai pasakė, kad galima gautis į barakus.

Vėliau porą tūkstančių lietuvių tremtinių barzomis nuplukdė į Zajarsko apylinkes ir vėl išlaipino ant plikos žemės.

Daugelis tremtinių buvo išbadėję. Kai sunkvežimiais juos vežė toliau į taigą, bevežant viena moteris visiškai nusilpo. Palydovai ją išmetė pakeliui, sakydami, jei atsigaus, sekantis sunkvežimis paims, jei numirs, tai taip ir bus. Tremtinė Lapienienė, bado iškankinta,

valgė žydų išmestas supelėjusias plutas.

Tolimon Sibiro šiaurėn nugarsti lietuviai pastovesniam apsigyvenimui negavo nė barakų. Turėjo sustatę medinius rėmus krauti iš šonų ir iš viršaus velėnomis, kad susidarytų ten vadinamos jurtos, kuriose nebuvo nė langų, tik kartais maišais uždengiamos angos, ten šaltyje nuolat kūrėnosi ugnis, o nesant dūmtraukio, viduje buvo trošku. Ant sudarytų narų dėdavo miegoti pakaitomis, kol dalis išmirė ir pasidarė laisviau. Tose dūminėse jurtose pasiviesdavo balanomis. Buvo apgulti utėlių. Knygos autorių išvarė žvejoti, kur net šaltyje traukdamos iš vandens tinklus, jis buvo sušlapęs kartais iki juosmens. Speigui esant, šaltas vėjas pūtė į šlapias rankas ir badė lyg adatomis. Išbadėję kepė ir valgė žuvų kaulus. Mirė moterys, bet ypač vyrai. Kartais potvynis iš upės ir taigos grėsė jurtoms, kurių grindys prisipildydavo vandens. Vieną pūgos naktį sušalo 14 žmonių. Baltiniai siūdavo iš maišų. Tekę važinėti elniais ir, išvykus trejetos dienų kelionei, misti vien sušalusia duona, kurią atšildydavo, dėdami gabalus po drabužiais prie savo kūno. Valgė nudobta šunį. Kelionėje buvo

RITA BUREIKAITĖ DALYVAVO KONFERENCIJOJE OLANDIJOJE

Rita Bureikaitė, kuri dirba Švietimo departamente Washingtono kaip speciali asistentė prie šio departamento sekretoriaus asistentės, tarnybiniiais reikalais nuolat turi vykti į kitus miestus ne tik Amerikoje, bet ir užsienyje.

naktų, kad teko šaltyje ant rogių nakvoti lauke. Autorius Sibire vedė ir tremtine, kai gimė kūdikis, išbadėjusi motina neturėjo jam savo pieno maitinti. Šiaip taip jį gavino išvirtų avižinių miltų sunka.

Atvažiudavo partijos igaliotiniai, kurie, kaip baudživos tūjinai, spausdavo išdirbti paskirtas dideles normas. Netrukus išmirė beveik visi suaugusieji vyrai. Autorius, iškalęs duobę amžino įšalo žemėje, palaidojo ir savo tėvą. Autoriui skaudų išpūdį padarė, kai kartą atėjęs rado mergaitę, miegančią ant grindų, padėjus galvą ant slenkščio. Ne be pagrindo autoriui prasieržia sakiny – turbūt ir pirmųjų amžių krikščionys nebuvo taip kankinami, kaip komunistai kankino lietuvius tremtinius.

Reikia šią knygą paskaityti, kad išsijaustume į kančias, kurias išgyveno mūsų išvežtieji Sibiran broliai.

Pabaigoje dar priedas apie 1991 m. susiorganizavusį Sibiro lietuvių batalioną, kurio 8 karininkus Čerjomušino bažnytkaimio kapinėse komunistų partizanai kartais užkapojo. Duodamas sąrašas lietuvių Raskazichos srities 1941-1942 m. tremtinių to laikotarpio, Petrovkos srities tremtinių bei 1942-1943 m. Mažosios Jurtos tremtinių. Pagaliau suglaustai aprašomas Leningrado vokiečių tremtinių skaudus likimas.

Knygoje vengiama tuščiažodžiavimų, kalbama faktais, duomenimis. Rašoma vaizdžiai iki pat autoriaus šeimos grįžimo ir įsikūrimo Lietuvoje.

Juozas Prunskis

Birželio 24-26 d. Noordwijk, Olandijoje, ji dalyvavo bendroje JAV ir Europos bendruomenės kraštų konferencijoje, kurioje buvo nagrinėjama tema „Mokyklos ir industrija kaip partneriai išvystyti geresnį išsimokslinimą“. Konferencijoje dalyvavo apie 100 Amerikos ir Europos kraštų delegatų.

Šią konferenciją sukvietė Europos Bendruomenė ir JAV Švietimo departamentas. Konferenciją techniškai suorganizavo speciali asistentė Rita Bureikaitė. Čia buvo aptariami ir kiti bendri švietimo reikalai. 1991 m. Europos Benruomenė pasirašė sutartį su JAV Švietimo departamentu kartu dirbti bendruose šios srities projektuose.

KINIJA KALTINA POPIEŽIŲ

Kinijos komunistai atrado naują kaltininką dėl komunizmo žlugimo Rytų Europoje. Jie kaltina popiežių Joną Paulių II, nes jis viešai rėmęs lenkų Solidarumo sąjūdį, su kuriuo lyg prasidėjęs komunistinės sistemos braškėjimas. Azijos katalikams tai kelia rūpestį, kad neprasidėtų nauji suvaržymai ar net persekiojimai. Kinijoje yra tik apie 5% katalikų, bet kunigai ir vyskupai nuolat policijos sekami, o kai kurie areštuoti ir laikomi kalėjimuose.

DAUGĖJA MILIJONIERIŲ

Pagal Internal Revenue įstaių statistiką, tarp 1980 ir 1990 m. Amerikoje milijonierių skaičius paaugo net 14 kartų. Nežiūrint, kad šiuometinė krašto ekonomika nėra stipri, nuo 1985 m. milijonieriai pagausėjo 62%. Amerikoje (bent IRS žinomų) 1980 m. buvo 4,414 milijonierių, o 1990 m. skaičius pasiekė 63,642.

PASAULIO LIETUVIAI – ARCHITEKTAI ATSILIEPKITE

Lietuvos Architektų sąjunga savo gretose jungia netoli 1000 narių. Gausiausiai – 488 Vilniuje, Kaune 272, Klaipėdos – 82, Šiauliuose – 40, kituose miestuose mažiau.

Savo šeimoje jau turime ir keturis išsivijusius architektus, įstočiusius į Architektų sąjungą nepriklausomoje Lietuvoje. Tai Pasaulio ir Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos pirmininkas Albertas Kerešis, architektai Edmundas Arbas-Arbačiauskas ir Edmundas Babušis (visi iš JAV) bei Algimantas Navakas (Australijoje).

Lietuvos Architektų sąjunga kviečia ir kitus užsienio lietuvius-architektus, neabejingus tėviškos architektūrai bei Lietuvos Architektų sąjungos veiklai, tapti jos nariais. Tam reikalingas jūsų pareiškimas, dvi 3x4 cm nuotraukos, dviejų Pasaulio (Amerikos) lietuvių inžinierių ir architektų arba Lietuvos Architektų sąjungos narių rekomendacijos. (Šių sąjungų nariams rekomendacijų nereikia). Stojamasis mokestis 10 ir metinis nario mokestis taip pat 10 JAV dolerių.

1993 mūsų sąjungai neeiliniai metai. Kovo mėnesį minėsime mūsų architektūros patriarcho Lietuvos Architektų sąjungos garbės nario Vytauto Landsbergio-Zemkalnio 100 metų gimimo jubiliejų. Ta proga planuojama išleisti knygą, paruošti eilę publikacijų periodikoje apie jubilijato kūrybą, surengti jubiliejinį minėjimą, parodą, sukurti medalį ir kita. Tu pačių metų gegužės mėnesį Vilniuje įvyks Lietuvos Architektų sąjungos (antrasis po atkuriamojo ir 12 pokario periode) suvažiavimas.

Mes manome, kad, kaip ir praėjusiais bei šiais metais, tėviškę aplankys ne vienas užsienio lietuvis – architektas. Todėl iš anksto pateikiame šią informaciją, kad 1993 metų atostogas bei Lietuvos aplankymą galėtumėte sutaptinti su vienu ar kitu renginiu.

Jei kas turite medžiagos (atsiminimai, publikacijos, fotografijos) apie V. Landsbergio-Zemkalnio architektūrinę bei kultūrinę veiklą (ypač Australijoje), būtume dėkingi, jei su mumis ja pasidalintumėte. Iki pasimatymo Lietuvoje 1993 metais!

Arch. Juozas Vaškevičius.
Lietuvos Architektų sąjungos pirmininkas

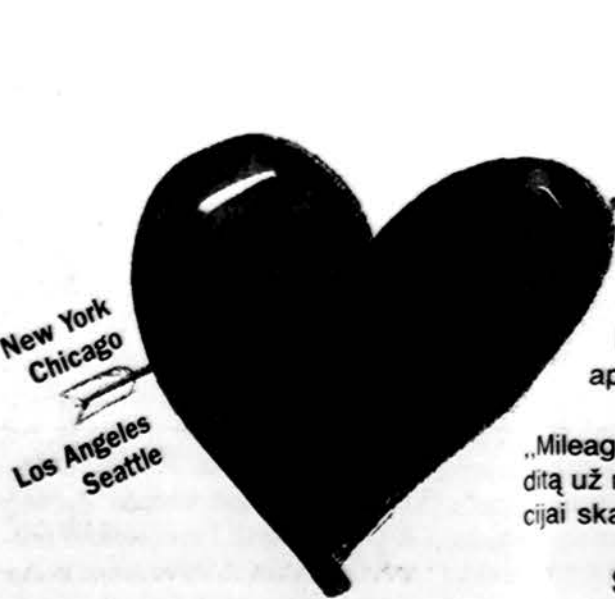
Mūsų adresas:
Lietuvos Architektų Sąjunga
Kalvarijų 1, 2600 Vilnius,
Lithuania

Smagus vasariškas pasižmonėjimas Lemonte.

Nuotr. J. Tamulaičio

The right flight to Vilnius

Skriskite SAS iš Š. Amerikos į Vilnių per Kopenhagą! Kopenhagos aerodrome lengva ir patogiu persėsti į kitą lėktuvą. Čia išvengsite keleivių spūsties. Skrydžiai į Vilnių – tris kartus savaitėje. Vietinių lėktuvų tvarkaraštis atitinkamai pritaikytas atsantiškiams. Kai būsite Kopenhagos aerodrome, aplankykite „tax free“ parduotuves. Nemažai sutaupysite! „Mileage Plus“ ir „OnePass“ nariai gauna kreditą už nukeliautas mylias. Platesnei informacijai skambinkite savo kelionių agentui arba

SAS Tel. 1-800/221-2350

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

A.†A. Dipl. teis. ONA LIORENTIENĖ

Po sunkios ir ilgos ligos mirė š.m. liepos 12 d. 8:25 val. ryto, sulaukusi 85 m. amžiaus.

Ilgą laiką gyveno Floridoje, paskutiniu metu Mother Theresa Home, Lemonte.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 41 m.

Pasiliko giliame nuliūdime: sūnus Aleksandras Maksymowicz su žmona Lillian ir anūku Mike bei jo šeima; seserys Elena Pūrelienė ir Antanina Urbutienė, podukra Ina Kasienė su vyru Jonu; dukterėčios: Gina Skučienė su vyru Donatu ir šeima, Rūta Kilienė su vyru Povilu ir šeima bei kiti gimines ir artimieji JAV-bėse ir Lietuvoje.

Velionė buvo našlė a.a. Jono Liorento.

Vykdamas velionės valią, ji nebus pašarvota laidojimo namuose. Šv. Mišios už a.a. Oną bus aukojamos liepos 25 d. 11 val. ryto Pal. J. Matulaičio Misijoje, Lemonte.

Šeima prašo gimines, draugus ir artimuosius dalyvauti šv. Mišiose, o po to velionės pelenų palaidojime Tautinėse lietuvių kapinėse.

Nuliūdusi šeima.

A.†A. BRONĖ MEDZIUKIENĖ LAUKINEITYTĖ

mirė liepos 19 d. Los Angeles, Ca, palikdama mus dideliame skausme ir nuliūdime.

Liko sesuo Vitortienė Kaune, daug kitų giminių Lietuvoje ir Australijoje.

Nuliūdę vyras Ignas, duktė Rita T. Bureikienė ir dukraitė Rita D. Bureikaitė.

GAIDAS–DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai – (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-0852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas – (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas – (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša
kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.

Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS

APLINK MUS

x „Draugo“ gegužinė susitiki ir susipažinti su savo skaitytojais bus prie Marijonų vienuolyno ir spaustuves pastatų po medžiais, gražioje pievoje. Gegužinė bus rugpjūčio 2 d., sekmadienį, ir 12 val. prasidės šv. Mišiomis Marijonų koplyčioje. Po to bus geri pietūs, įvairumai, atsigaivinimui gėrimai ir kt. „Draugo“ administracijoje bus galima praprašyti prenumeratas ir išsigyti naujų leidinių. Į gegužinę kvietiami visi.

x Edward ir Betty Momkai, Elmhurst, Ill., šiomis dienomis susilaukė dvynukių, kurioms vardus davė Jenny ir Lisa. Julia yra pirmoji, ir jai suėjo 3 metai. E. Momkus yra profesionalus advokatas, turi savo nuosavą firmą, yra sūnus sol. Margaritos ir Vaclovo Momkų, kurie aktyviai reikiąsi lietuviškame gyvenime.

x Balfo Chicagos apskritys ir skyrių rengiama tradicinė gegužinė bus rugpjūčio 16 d., sekmadienį, Jaunimo centro patalpose. Gegužinės pradžia 12 val., kavinė veikis nuo 10 val. ryto. Laimės šuliniai ir dovanų paskirstymui reikalingos dovanos (fantai). Rengėjai maloniai prašo Balfo rėmėjus paaukoti fantų ir pristatyti į Balfo raštine 2558 W. 69th gatvė Chicagoje. Taip pat rengėjai prašo tą dieną, t.y. rugpjūčio d., skirti tik Balfui – šalpos organizacijai, veikiančiai 48 metus.

x Maria Ročkus, Chicago, Ill., Kazys Gudėnas, Medford Lakes, N.J., Irena Ancerys, Porter, Ind., „Draugo“ garbės prenumeratoriai, rėmėjai, pradedami prenumeratoriai, kiekvienas paaukoko po 25 dol. Labai dėkojame.

x Cepelinų pietūs liepos 26 d., sekmadienį 12 val. Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Kviečiame skaniai ir socialiai pavalgyti. (sk)

x Autobusas į futbolo rungtynes penktadienį išvažiuos iš Lemonto – 4:30, iš Čikagos Liths Club – 5 val. vakare. Sekmadienio vakare išvažiuos viena valandą anksčiau. (sk)

x Bermuda! Kelionė laivu spalio 3-10 d. Daug girdėta, – niekada nematyta! Savaitė, praleista besidžiaugiant gamtos grožiu ir gyvenimo malonumais, suteiks jums jėgų pilkoje kasdienybėje. Važiuokite patys, kvieskite draugus! Del informacijų skambinkite: 708-524-2244, Travel Advisers, 1515 North Harlem Ave., Suite 110, Oak Park, IL 60302. (sk)

x Kaip ir kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį, liepos 26 d. Baltia Express ir vėl priminsime siuntinius Lemonto Lietuvių centre nuo 9 val. ryto. Informacijai skambinti nemokamu telefonu 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624. (sk)

Kad „Draugas“ išliktų dienraščiu, rėmėjai, bendradarbiai ir skaitytojai prašomi pagalbos. Ruošdami testamentinius palikimus, nepamirškite „Draugo“ ir jo leidėjų. Viename punkte maloniai prašome įrašyti: „I give and bequeath the sum of... to „Draugas“ (arba to the Lith. Marian Fathers), 4545 W. 63th St., Chicago, IL 60629“. Aukos „Draugui“ ir Marijonų vienuolijai nurašomos nuo valstybinių mokesčių.

x Autobusas su skautais,ėmis iš Rako stovyklos grįš ši šeštadienį, liepos 25 d. Autobusas prie Jaunimo centro atvažiuos tarp 4-5 val. p.p. Tėvai prašomi atvykti laiku sutikti grįžtančius vaikus. Tuo pat laiku ar kiek anksčiau grįš ir sunkvežimis su stovyklautojų daiktais.

x Dr. Antanas Adomėnas išpirkio visas Mykolo Krupavičiaus „Lietuviškoji išeivija“ knygas ir laukia, kol bus išleista antroji laida, kurią reiktų platinti laisvoje Lietuvoje. Dr. A. Adomėnas Antano J. Van Reenan slapyvardžiu išleido knygą „Lithuanian Diaspora: Koenigsberg to Chicago“. Knyga galima gauti ir „Draugo“ knygyne.

x Artritis yra vyresnio amžiaus žmonių nuolatinė liga, kuria reikia susirūpinti. Šv. Kryžiaus ligoninė atlieka laisvus artrioido ir reumatizmo tyrimus ir nurodo, kaip šias ligas reikia gydyti arba bent palengvinti jų veikimą. Reikia tik pasiskambinti iš anksto tel. 312-471-5550.

x Julia Šakinskienė iš Chicago, Ill., nuosirdi ir dosni „Draugo“ rėmėja, garbės prenumeratorė, pradedanti prenumeratorę ir dienraščio paramai paaukoko 100 dol. Už mielą auką tariame nuosirdų aciū.

x Laima Jarašiūnienė iš Santa Monica, Cal., pradedama prenumeratorė, pridėjo ir 25 dol. auką L. Jarašiūnienės skelbiame garbės prenumeratorė, o už rėmimą savos spaudos tariame nuosirdų aciū.

x Atsiuntė po 20 dol. auką ir pradedanti prenumeratorė: Elena Nelsas, Fullerton, Cal., Alfonsas Bacevičius, Ponce Inlet, Fla., Yolanda Zaprackas, Farmington Hills, Mich., Vladas Meilė, Chicago, Ill., Norbert Tarulis, Oak Lawn, Ill., V. Dauchanskas, K. Marcinkus, W. Pliskaitis, George Tarbunas, visi iš Chicago, Ill. Visiems tariame nuosirdų aciū.

x Aldona Kavaliūnas iš Aukųgana, Ill., atsiuntė 20 dol. auką dienraščio stiprinimui. Dėkojame.

x „LIETUVA“, reprezentacinio žurnalo anglų kalba, iš Vilniaus oro paštu, pusmečio prenumeratorė už 6 mėnesinius numerius) tik 18 JAV dolerių. Čekius rašyti „Lietuva“ vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui Broniui Juodeliui, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. (sk)

x Greičiausiai ir patikimiausiai jūsų siuntiniai pasieks Lietuvą, jei juos siųsite per Baltia Express. Laivo konteineris – liepos 15 d. Informacija nemokamu telefonu: 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624. Atvežkite arba siųskite UPS, 3782 W. 79 St., Chicago, IL 60652. (sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959 arba (708) 425-7161. (sk)

x A.a. Bronė Laukineytė-Medziukienė po sunkios ligos mirė liepos 19 d. Los Angeles, Cal. Nuliūdime liko vyras Ignas Medziukas, dukterė Rita T. Bureikienė, dukraitė Rita D. Bureikaitė, Lietuvoje sesuo Elena Vitartienė. I. Medziukas yra Lietuvos žurnalisto sąjungos narys, uolus „Draugo“ bendradarbis.

x JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba rugpjūčio 9 dieną Lemonto Lietuvių centre rengia tradicinę gegužinę. Gegužinė prasidės tuojau po pamaldų.

x Viktorija Norvilaitė iš Detroit, Mich., mums rašo: „Prašu siųsti man „Draugo“ nuo liepos mėn. 1 dienos 1992 m. Siunčiu 100 dol. čekį – už „Draugo“ prenumeratorą, o likusius lietuviškai spaudai paremti“. Nuosirdus aciū už auką. Sveikiname kaip „Draugo“ skaitytojų šeimos narę.

x Laima Krivickienė iš Stuart, Fla., „Draugo“ bendradarbė, gražino honoraro čekį 20 dol. kaip auką „Draugui“. Labai dėkojame.

x Gražina Žukauskas iš Chicago, Ill., Irene Macionis, St. Petersburg Beach, Fla., pradedamos „Draugo“ prenumeratorė, kiekviena paaukoko po 25 dol. stiprinimui. G. Žukauską ir I. Macionį skelbiame garbės prenumeratorėm, o už aukas dėkojame.

x Regina ir Jonas Variakojai, Chicago, Ill., lietuviškos spaudos rėmėjai, „Draugo“ stiprinimui atsiuntė 50 dol. auką. Nuosirdus aciū.

x Kun. J. Znotinas, Temple Hills, Md., „Draugo“ garbės prenumeratorius, rėmėjas, pradedamas prenumeratoris vieneriems metams, pridėjo ir 50 dol. auką. Nuosirdus aciū.

x Marija Norušis, Highland Park, Ill., „Draugo“ nuosirdi rėmėja, garbės prenumeratorė daugelį metų, pradedanti prenumeratorė už 100 dol. auką. Labai dėkojame už realią paramą savaip spaudai.

x V. Paulius iš Allendale, N.J., lietuviško žodžio mylėtojas, rėmėjas, pradedanti prenumeratorė už 100 dol. auką dienraščio stiprinimui. V. Paulių išrašome ir garbės prenumeratorių sąrašą, o už rėmimą savos spaudos tariame nuosirdų aciū.

x Anglijos Lietuvių klubo Chicagoje gegužinė bus ši sekmadienį, liepos 26 d., „Šaulių saleje“. Visas **Onas**, narius ir svečius maloniai kviečiame į gegužinę atsilankyti. Iš gegužinės gauto pelno, pusė bus skiriama Lietuvos ambasada – Washingtone. (sk)

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. (708) 325-3157
Valandos pagal susitarimą

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

DARIUS IR GIRENAS

Jie nugalėjo klastingą Atlantą. Jie atgabeno Lietuvai laurų vainiką, tačiau padėjo ji prie Lietuvos slenkščio. Nežinomos jėgos pastojė jiems kelią prie Tėvynės vartų. Žuvo, kad taptų didvyriais. Jų palaikai atkeliavo į Lietuvą ir rado poilsį toje žemėje, kurią labai mylėjo. 1933 m. liepos 17 d. buvo gedulo ir garbės diena. Verkė tautiečiai savo tauriųjų sūnų, bet pasaulis lenkė galvą prieš Lietuvą.

Jau 59 metai praėjo nuo tos gedulo ir garbės dienos, tačiau ši diena liko tartum mūsų tautinė šventė. Visur ji iškilmingai minima, kuriame pasaulio krašte lietuvis gyvenventų. Statomi jų garbei paminklai. Ne visi gali pastatyti gražius ir brangius paminklus, nes ne visi turtingi. Bet kiekviena jaunuolė-jaunuolis, brangindami savo senąją-gražiąją kalbą, tautos papročius ir ugdydami tikrąją Tėvynės meilę, patatys savo širdyse gražiausius ir tvirčiausius paminklus mūsų narsiems lietuviams – Dariui ir Girenui.

Redaktorius

Minia nustebusi sustingo...
O paukštis nedvejoja, –
Pakilo aukštumon ir dingo
Miglotoj tulumoje...

KEISTI ĮVYKIAI

Vieną tamsią ir vėjuotą naktį atvažiuo keistas traukinys į miestą. Tuo pačiu laiku atvažiuo ir sportinė mašina. Ji nematė traukinio ir susidūrė su traukiniu. Mašinos vairuotojas buvo išmestas aukštyn. Kai jis skrido aukštyn, tuo pat metu pastaitė kirsti pro šalį raketa. Tas žmogus įlipo į raketa. Ten jis matė žalią erdvės žmogų su didele nosim. Jo vardas buvo Bumbulas. Bumbulas žmogui pasakė, kad jis skrenda į planetą „Vipą“. Jie kartu ten nuskrido apžiūrėti.

Tuo metu pasaulyje buvo rytas. Takeliu ėjo kunigas. Jis matė nakties įvyki. Jis ėjo pasakyti broliukui, kas atsitiko. Broliukas buvo pas kirpėją. Kai kunigas pasakojo, ir kirpėjas klausėsi. Užsigalvojęs pamiršo, ką daro. Kai kunigas baigė pasakojimą, kirpėjas pašoko aukštyn: jis nukirpo visus broliuko plaukus. Kai kita kartą keistas įvykis bus, niekada neikite per kirpėją.

Justinas Trumpickas, Auštė Vaičiūnaitė, Hamilton, Kanada

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

Advokatas ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. (708) 325-3157
Valandos pagal susitarimą

Aura Norušytė, („Dainavos draugai“, JAS 1991)

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus

LITUANIKA MILŽINŲ ŠALIS (Vilniaus legenda)

Šią Pauliaus Jurkaus ilgesnę legendą spausdinsim per eilę „Tėvynės žvaigždutės“ numerių. Ji graži, sava ir įdomi, todėl vasaros poilsio dienomis nepraleiskite progos ir ją perskaitykite.

O gražūs jūs, Vilniaus kalneliai! Iš toli ateinate ilgomis virtinėmis, ištikimi vienas kitam, draugiški. Prieš miestą suglaudinate (suartinate) gretas, įžengiate lyg kokiame parade su žaliomis vėliavomis ir sustojate iškilmingai ties Vilnele ir Nerim. Vilnius jus pasitinka išskeltais bokštais, ir jūs Vilniui atiduodate savo žalumą ir savo kvepėjimą. Ir savo paukštis.

Kai įsižiūri į tuos kalnus, kalnelius, matai – lyg būtų išpaustos pėdos, lyg ant jų nugary būtų sugulę žmonės milžinai. Viduryje dienos, kada pušynai smilksta (rūksta, uodžias) sakais, įsiklausyk ir išgirsi, kaip nusirita akmenėlis ir dunksteli (trinkteli, taukstelį) į slėnį. Tada kalnai suširpina (nutildo šlamėjimą) medžius, ir pasigirsta balsas. Tai prabyla senovė ir seka legendas.

Perkūnas

Perkūnas, mėtydamas liepsnojančius žaibus, dundėjo padangėmis, kai išvydo (pamačė) Baltijos marias. Teleskuoja (banguoja) ir puoja į vėsūs vandenys, tartum kviečia kristi į juos ir atsigalvinti. Griaustinis praskleidė juodą debesį ir pokštelėjo tiesiai į jūrą. Nardė ir taškėsi, uždamas puškavo, vertė bangų kalnus.

Išlipo į krantą jaunas, galingas, švytėdamas grožiu. Priešais, ant smėlio kopos, liūdna ir susimąsčiusi mergaitė žiūrėjo į vandens platybes. Ir buvo ji tokia daili, tokia meili, kokios perkūnas dar niekur nebuvo matęs.

– Ko tu nori, prašyk, visa gausi iš manęs, tik pažadėk būti mano žmona, – kalbėjo švytrus (vikrus) dundulis, kiek galėdamas švelniau, kad balsas griaustiniais netrenktų. Mergaitė persigando, ranskomis užsidengė veidą.

– Aš pasižadėjau žvejui, kuris išplaukė į marias... – Žvejas daugiau negrįš! Sudraskiau jo tinklus, nulaužiau bures ir valtį apvertčiau. Aš esu perkūnas, debesų varinėtojas, ugnies nešėjas, aš visa galiu. Aš tau suteiksiu negirdėtą laimę.

Audra Ricci, („Moksleivių balsas“, Detroitas)

VIESULAS

Labai seniai gyveno vyras. Jis turėjo mergaitę ir berniuką. Kartą vyras išėjo į darbą, o motina į krautuve. Vaikai, vieni likę namuose, labai bijojo. Jie pradėjo žiūrėti televiziją. Jie labai išsigando, kai iš televizijos sužinojo, kad ateina didelis viesulas. Jie mėgino telefonu susijungti su tėte ir mama, bet sugedo telefonas. Kai jie ruošėsi miegoti, langai sudužo. Jie mėgino sutaisyti. Prieš eidami miegoti, jie surado savo šunį lauke. Berniukas, iššokęs laukan pro langą, inėšė į vidų. Vaikai, iš ryto atsikėlė, pamatė tėtę ir mamą. Visi ėjo pusryčių valgyti. Po pusryčių vaikai išėjo į mokyklą.

Daina Valaitytė (Bus daugiau)

DAINAVOS ŽOLĖ

Aš manau, kad darbininkai turėtų nupjauti žolę. Einant į kitą pusę, žodėl yra labai ilga. Kada mes ten einame, mano kokos labai niežti.

Edmundas Leparskas

ERELIS, KUOSA IR PIEMUO

Erelis, nusileidęs nuo aukštos uolos, pasigriebė ėriuką, o kuosa (daw), šitai pamačiusi, panorėjo ir pati taip padaryti. Ji puolė švilpdama žemyn ir pagriebė aviną; suleido nagus į vilną, bet pakelti nepajėgė, tik sparnais plasnėjo. Piemuo, pamatęs, kas atsitiko, atbėgo ir pagavo paukštį. Apkaręs jam sparnus, vakare nunešė vaikams. O kai jie ėmė klausinėti, koks čia paukštis, piemuo atsakė:

– Aiškiausiai žinau, kad kuosa, bet ji pati nori būti ereliu.

Šitai su galingesniais besivarždami, nieko nepesame, tik savo nelaimėmis patys apsijuokiamė.

Ezopas

ŠIS – BEI – TAS

St. Peterburgo (Rusijoje) vienoje aikštėje yra Aleksandro kolona. Tai didžiausias pasaulio granito paminklas. Jis pastatytas 1834 m., pagal architekto Monfewanro projektą, pergalei prieš Napoleoną atminti. Kolonos aukštis – 47,5 metro, o svoris daugiau kaip 600 tonų.

Kimoloso salos žemėje yra riebios medžiagos, kurią vietiniai gyventojai iš seniausių laikų vartoja prausdamiesi ir skalbdami drabužius. Kai lyja, sala apsidengia muilo puta. Ši sala yra Egėjaus jūroje.

Netoli Buenos Aires miesto, Tandilyje (Argentinoje), nudvėse Napoleonas – įžymiausias pasaulyje žirgas – nykštukas. Šis arklukas buvo 58 centimetrų aukščio ir 34 kilogramų svorio. Jis buvo 42 metų amžiaus. Napoleonas – nykštukas buvo 500 žirgų tėvas ir paliko iš viso daugiau kaip 2000 anūkų. Visi jie nykštukai.

GIMINAITĖS

Susitiko dvi giminaitės. Viena sako:

– Taip suliesėjai, numetei svorio, kad viena nosis teliko...
– O ką, ar buvo dvi?

LAIKRODIS

Vieną žmogų aplankė jo draugas. Žiūri – ant sienos kabo akmuo. Draugas ir klausia:

– Kam tau šitas akmuo?
– Čia mano laikrodis.
– Kaip tai?

Žmogus paėmė akmenį ir trenkė į sieną. Tuoj iš gretimo buto išlėkė moteriškė ir šaukia:

– Jau trečia valanda nakties, o tu dar nemiegi!

Lig smertiai (iki mirties) žmogus mokosi.

Lig smertiai (iki mirties) žmogus mokosi.